Del passat al present: Francesc Mariner (1720 – 1789), organista de la Catedral de Barcelona

Amb dades actualitzades de l'estat d'investigació de les fonts documentals i musicals

MARTIN VOORTMAN

Voortman_Westend@gmx.de

RESÚMEN

El presente artículo quiere llevar la atención sobre vida y obra de Francesc Mariner, el más notable de los organistas que a mediados del s. XVIII representan una escuela barcelonesa que a parte de seguir el estilo temprano de Josep Elias y hacer copiar obras para órgano en tres pautadas incluso en la segunda mitad del s. XVIII, tiene en común piezas bipartitas galantes que incluyen la forma *da capo* monotemática (T | Tp | T). De la documentación y más de 70 fuentes musicales podemos reconocer a un músico de prestigio regional cuya creación evoluciona desde la base de las generaciones posteriores a Cabanilles hacia los albores del clasicismo, dentro del cual se desarrollaría la actividad compositiva de su sobrino y discípulo, Carlos Baguer. En las composiciones de Francesc Mariner encontramos una diversidad considerable dentro de su dominio único, el teclado. La misma línea se encuentra en las obras conservadas de sus contemporáneos barceloneses Joan Vila, Francesc Vilar y Anton Mestres Se ofrece una relación de las fuentes de su música encontradas hasta hoy, y de sus obras, Al final se transcriben documentos relativos a su biografía.

PALABRAS CLAVE: Barcelona, órgano, siglo XVIII, Tiento, forma Da Capo, José Elías, Joan Vila, Francesc Vilar, Francesc Mariner, Anton Mestres, Carlos Baguer

ABSTRACT

This article wants to take the attention to life and work of Francesc Mariner, the most remarkable of the organists representing a "Barcelona school" which, apart of following the patterns of Josep Elias' early works and still letting write down organ works in three or four staves even in the second half of the 18th century, consists in galant bipartite pieces including the monothematic *da capo* form (T | Tp | T). From the documents and the number of more than70 musical sources we can recognize a regionally renowned musician, whose works evolute from the base of the generations after Cabanilles to the dawn of classicism, in which the compositional activity of his nephew and pupil Carles Baguer would develop. In the compositions of Francesc Mariner we find a considerable diversity whithin his only domain, the keyboard. The same line is to be found within the preserved works of Mariner's barcelonese contemporaries Joan Vila, Francesc Vilar and Anton Mestres. A listing of the musical sources and the works in them is offered. At the end we find transcriptions of documents related to his biography.

KEYWORDS: Barcelona, organ, 18th century, Tiento, Da Capo- form, keyboard instruments, Josep Elias, Joan Vila, Francesc Vilar, Francesc Mariner, Anton Mestres, Carles Baguer

El 300 aniversari del neixement de Francesc Mariner ens ofereix una bona oportunitat d' apreciar novament l'obra d'aquest organista barceloní de fama regional però notable fins dècades després de la seva mort. Estudiar l'obra de Francesc Mariner ens permet ser conscients dels estils musicals vigents a Barcelona de tot un segle.

El reconeixement de l'obra dels organistes catalans del s. XVIII hauria de tenir una bona part del seu fonament començant per Josep Elias (1690 - 1771),[1] quí per les obres composades durant els seus anys a Barcelona (en gran part inèdites)[2] trobades fins avui pot ser considerat capdevanter en donar evolució a la forma antiga del Tiento en vàries parts amb canvi de compàs binari a ternari, concretant per a l'orgue estils i formes instrumentals italianes modernes. Escrivia sonates bipartides monotemàtiques segurament abans de què Domenico Scarlatti publiqués els seus 30 Essercizii (1738) i va donar exemple d'emprar per elles la forma d'ària (o Da Capo).[3] Extraordinària ocasió per explorar l'estil organístic català de la generació de Josep Elias i l'anterior ens l'ofereix una font conservada a l'Archivo Musical de la Catedral de Astorga (E-AS, carpeta 47).[4] De la generació següent sobresurten en qualitat i nombre d'obres conservades –a més de les de Francesc Mariner- les de Joan Vila (ca. 1711 – 1791, organista de Sta Maria del Pí des de 1740 fins a la seva mort), Francesc Vilar († 1770, organista de Sants Just i Pastor des de 1742 fins a la seva mort) i Anton Mestres († 1787, organista del Palau Reial Menor des de 1768 fins a la seva mort).[5] Vila i possiblement també Vilar encara van poder ser deixebles directes d' Elias abans de la seva marxa a l'organistía del convent de les Descalzas Reales de Madrid el 1725.

Per apreciar a fons l'original mestratge de Mariner cal conèixer les seves Psalmòdies (sèries de versets per cada un dels 8 tons) i obres per a orgue. A mitjans de segle és Francesc Mariner qui sembla haver assolit un prestigi tan gran d'entre els organistes nadius i després actius només a Catalunya que les seves obres s'hi copiarien encara decennis després de la seva

[1] Les dades de neixement a Moià i de mort a Madrid van ser publicades des del 2003: TARTER I FONTS, Ramon i FONT I GALLAGUET, Anna: "Aportacions a la biografia de l'organista moianès Josep Elias (1690-1771)", Modilianum núm. 28, Moià, juliol 2003, pp. 4-32. ORANIAS I ORGA, Ramon: "Josep Elias, l'organista i el compositor", Modilianum núm. 28, pp. 33 – 48. TARTER I FONTS, Ramon: "Josep Elias, Eclesiàstic, músic i col.leccionista d'art". Taüll, núm. 17, Girona, abril 2006, pp. 24 – 26. CLARÀ I ARISA, Jaume: "Noves aportacions sobre Josep Elias i la col.lecció de pintura al cambril de Moià", Modilianum núm. 62, Moià , 2021, pp. 35 – 76.

[2] Prous Tientos i Partits referits es troben editats a l'IMSLP (consulta gener de 2022) per William R. Shannon. Els *Intentos* 1 a 13 d' aquesta pàgina, transcrits del E-Mn, MP/ 3710/8, estaven erròniament atribuïts a Elias i es troben ara anònims o amb atribució corregida dins d' un sol pdf. Una de les fonts principals (E- Mn M 812) procedeix de Catalunya i és datada al 1717. Un cop a Madrid des de 1725, sembla que no va escriure cap peça més a l'estil antic, mentre que a Barcelona la generació posterior va continuar seguint-li aquest estil i forma.

[3] Per exemple trobem semblança amb la peça "All' Offertorio" (penúltima peça de la Parte prima) de Domenico Zipoli, de *Sonate d' Intavolatura per organo e cimbalo*, Roma, 1716, a la "Tocata de Contras" i als compassos finals de la "Pieza quinta". Però l'exemplar de l'edició original de Zipoli que es conserva a la Biblioteca de Catalunya (E-Bbc M 527), segons el llibre de registre antic, fou comprat a Itàlia al s. XIX per un col-leccionista privat.

[4] El contingut d'aquesta font va ser editat, aparentment en la seva totalitat, per el llavors encara jove mestre de capella de la catedral de Astorga: ÁLVAREZ, José María: *Colección de obras de órgano de organistas españoles del s. XVII*, Unión Musical Ediciones S.L., Madrid, 1970 Esperem trobar mencionats els compositors fins avui desconeguts a arxius, sobre tot eclesiàstics, que resten per explorar i la seva informació per publicar.

[5] L' última data ha pogut ser concretada gràcies a un document conservat a l' Arxiu Nacional de Catalunya: ANC. Fons Arxiu del Palau-Requesens (ANC-1-960-T-522): *Capilla del Palau. Asuntos varios relativos a la Capilla de Música del Palau* (01/01/1702-31/12/1795). „"Noticia de los capellanes mayores, Ma.tros de capilla y organistas que ha habido en nuestra iglesia [...] hasta el presente" (1870) al qual trobem:"A los 12 de Marzo de 1768 el R.do Antonio Mestres p.bo, y murió a 24 de Marzo de 1787". Agraeixo la fotografia d'aquesta entrada a Mireia Bo, per correu electrònic des de l'ANC.

mort. Entre tals contemporanis seus hem de destacar, però, les obres de Joan Vila per la ben treballada qualitat de composició i les d'Anton Mestres per la seva extravagància estilística que inclou fins i tot motius assignables a l'*Empfindsamkeit* alemanya.[6] Mariner expressa a les seves obres un equilibri de molt bon gust entre l'estil de les generacions anteriors, molt implicat al contrapunt, i l'extroversió galant i classicista amb predomini de la línia melòdica. Amb això se li pot entendre com a compositor més representatiu d'aquest variat estil organístic que es practicava i ensenyava a la Barcelona preclàssica.

Els músics d'avui, des d'edicions i transcripcions ja existentes, poden fer apreciar aquest repertori al seu públic, sobre tot quan els recitals s'ofereixen amb instruments de l'època degudament restaurats o reconstruïts.

A part de seguir els models que Josep Elias establí amb les seves obres exemplars, ens trobem amb un estil prou diferent del que coneixem de la mateixa època d'altres parts del Regne d'Espanya. La tradicional forma hispànica del Tiento plè o partit, amb canvis de compàs de binari a ternari, va ser cultivada a Barcelona encara per una generació posterior que a la resta d'Europa, seguint amb fidelitat l'estil establert per Elias. Podem adonar-nos de què les atribucions a cada autor en pocs casos manquen, que són gairebé sempre correctes i que no s'en troben confoses amb compositors de generacions anteriors.

Al manuscrit E-Bbc M 1468, datat el 1744, hi ha Tientos dels mencionats autors. Quaderns d'estudiants d' orgue a Barcelona a la dècada de 1760 (CEDOC/ E-Boc i ADG/ E-Gs) també en contenen. Josep Elias sembla haver sigut el compositor principal per modernitzar el Tiento durant els anys que l'arxiduc Carles d'Àustria residia a Barcelona amb la seva cort.

Aquesta modernització consistia principalment en portar el discurs de les veus a un mode més tonal, de menys complexitat modal i contrapuntística que la de Cabanilles. Una evolució des d'aquesta ben diferent a la de Josep Elias mostra l'estil de les tocates per a orgue del successor en el càrrec de Cabanilles, Vicent Rodríguez (1690 – 1760)[7] i també, per exemple, Vicent Hervás (ca.1690 – 1744).[8] Més properes als valencians que a Elias trobem també les obres de José de Torres (mestre de la Capilla Real a Madrid, ca. 1670 - 1738).[9] Una diferència ben clara és que als Tientos de Elias els canvis de compàs d'una part a l'altre conflueixen, mentre que els altres contemporanis prefereixen acabar cada part amb un acord final prolongat. Des de juliol de 1713 va ocórrer el setge de Barcelona, que finalitzà amb la caiguda decisiva el 11.09.1714 i la consegüent represió cultural, el que pot haver sigut motiu per les esglésies, que per cert van seguir redactant les seves actes en català, de volguer conservar l' estil musical desenvolupat abans de la caiguda.

En tot cas, l'emprempta de les obres barcelonines d'Elias va ser tan forta a la seva ciutat de desenvolupament que trobem prous exemples que s'atenen al seu estil. Les fonts musicals que avui trobem, fan deduïr que Elias havia modernitzat a Barcelona l'estil antic, separant-se a la

---

[6] El manuscrit E- Bbc M 1014/ 25 conté 3 fugues de Wilhelm Friedemann Bach i la fantasia Wq 59/ 6 (H 284) de C. Ph. E. Bach. Àmbdues obres van ser publicades després de 1780 i aquestes còpies manuscrites es poden datar al s. XIX amb tota seguretat. En el mateix sentit trobem motius pre-romàntics molt individuals a les obres de Juan de Sessé i Manuel Blasco de Nebra, sense que fins avui dia hagin aparegut a fons musicals peças de W. F. i C. Ph. E. Bach. Müthel, Hässler o E. W. Wolf que hagin cursat a la península en vida dels autors mencionats.

[7] PEDRERO ENCABO, Águeda: *Vicent Rodríguez, Obres per a orgue*, Edicions Tritó S. L., Barcelona 2009. El manuscrit E- Bbc, M 1011 es pot consultar en línia com els M 386, 387 i 729.

[8] LLORENS, José M[a.:] *Tientos partidos de Juan de San Agustín y Vicente Hervás*, Diputació Provincial de Barcelona, Biblioteca de Catalunya, Barcelona, 1976

i ROS, Vicent i VOORTMAN, Martin: *Música de tecla valenciana, vol. V, Ilustración valenciana*, Institució Alfons el Magnànim, Valencia 1998, p. 13 i 49 – 58

[9] DELGADO PARRA, Gustavo: *José de Torres (*1670 ca. – 1738), Obras para órgano*, Editorial Alpuerto, Madrid 2009. Entre aquestes obres trobem un moviment en forma Da Capo que presenta a la segona part el tema inicial a la tonalitat paral-lela (p. 61), el qual seria un punt per creure que Elias va conèixer aquesta forma després d'arribar a Madrid. Si per el contrari la peça fos d'Elias, es trobaria anònima a aquesta col-lecció de peçes atribuïdes a José de Torres que es conserva a Mèxic (Colección Jesús Sánchez Garza, CENIDIM).

seva marxa sobre tot dels Tientos. L'afany d'Elias d'integrar amb el major èmfasi i compostura possibles el nou estil italià a la música per a orgue podria haver sigut el que li donés l'empenta més forta per deixar Barcelona i servir al monestir de les Descalzas Reales. Abans ja es va interessar molt per la plaça d'organista según de la Catedral Primada de Toledo que va ser coberta el 1723. [10] Bona reflexió sonora d'un conflicte de represió pot ser l'*Allegro* de la *Tocata cuarta* de la seva primera sèrie exemplar,[11] amb un italianisme tarantístic de notes repetides i marcades línies cromàtiques. Indici de què aquesta peça si que l'escriuria encara a Barcelona. En tenim una grabació d'ella del monjo músic i musicòleg de Montserrat P. Gregori Estrada. [12]

Als organistes s'els exigia molt per sous més aviat baixos. Havien de tenir molta capacitat i viure gairebé posseïts del seu càrrec dins de l' església, sense que els importessin massa les diferències entre nacions i regions. Per el que podem trobar escrit repetidament sobre diferentes ciutats, els organistes estaven tant sotmesos a les condicions del càrrec com lliures de deixar-ho i marxar amb tots els seus quaderns de música quan volguessin. Una església de més prestigi, amb un entorn que prometia ser més obert a innovacions estilístiques, haguéssin pogut ser per Elias motivacions importants per canviar de ciutat.

És molt probable que fos a Madrid on Elias acabés els 12 Preludis, Fugues, Graves i Tocates en aquest sentit, i després els organistes barcelonins de la generació posterior van aplicar-se molt en seguir les seves propostes. El P. Antoni Soler va declarar per escrit públic (conservat a la Biblioteca Nacional de España, consulta gener de 2020) que des de l'any 1743, com a escolà de Montserrat, va estudiar (les esmentades) 24 obres d'Elias.[13]

---

[10] MARTINEZ GIL, Carlos: *La capilla de música de la Catedral de Toledo (1700 – 1764): evolución de un concepto sonoro*, Junta de Comunidades de Castila La Mancha, Consejería de Cultura, Servicio de publicaciones, Toledo 2003, p. 289

[11] PEDRERO ENCABO, Águeda, *Josep Elias, 24 obres per a orgue*, Edicions Tritó, Barcelona 2008

[12] *Música catalana d'orgue en el segle XVIII*, PDI, S.A., Barcelona, 1981. A youtube, la peça final es troba cap al minut 12

[13] LLORENS, José María: "Repercusión de las obras de José Elías en la formación organística del padre Antonio Soler" a *Revista de Musicología VIII n^1*, p. 23 – 28; SEdeM Madrid, 1985. La declaració de Soler es troba a les p. 63 i 64 de *Satisfaccion a los reparos precisos hechos por D. Antonio Roel del Rio, a la Llave de la modulacion / por su autor el Padre Fr. Antonio Soler* , M/ 1902(2) de la Biblioteca Nacional de España en Madrid.

De ben pocs compositors del s. XVIII ens podem trobar juntes tantes dades com d'aquest a un mateix arxiu: Francesc Narcís Mariner i Comas va ser el sisè de nou fills batejats a la Catedral de Barcelona de Francesc Mariner i Maria Comas, sent la seva data de bateig el 14 de gener de 1720 (a l' apèndix documental hi són les transcripcions de baptismes, actes capitulars i notaria en ordre cronològic).

Encara que avui dia el seu cognom es troba sobre tot a València, al segle XVII vivien proutes families d'aquest cognom a comarques tant meridionals com septentrionals de Catalunya. El primer Mariner batejat a la Catedral de Barcelona va ser el 1600 un fill de Pere Mariner, pagès a Sant Martí de Provençana (Provençals). De les dades esmentades a les actes de baptisme podem deduïr que la majoria dels Mariner van ser pagesos, que al llarg dels anys entre germans anaven alternant-se d'una masia a l'altre. Els descendents d'aquesta nissaga van comprar a Horta la propietat amb la masia que fins avui dia es coneix com a "Can Mariner" Tot i que Barcelona era ja una gran ciutat amb molta diversitat professional, també trobem a les actes de baptisme prous Comes amb l'ofici de pagès.
Els pares de l'organista es van casar el 9 de novembre de l'any 1700:

ACB, Esposalles 110, f. 86

Mariner *Franco. Mariner fadri Pages ab/ Maria Comas donzella*___ / ~~ll~~ 8 ss.

A la partida de l'organista s'hi mencionen els pares com a "habitants del carrer de Jesus" Aquest carrer passava des del Portal de l'Àngel per el costat del convent franciscà de Santa María de Jesús, que estava construït més o menys a on avui es creua el Passeig de Gràcia amb el carrer Aragó. Aquest antic convent, després de ser destruït durant el setge de 1713-14, es va reconstruir el 1722. A plànols antics es poden veure unes cases arran del carrer, abans d'arribar al monestir i entorn al mateix, enmig de camps de cultiu.

Sabem que Francesc Mariner va ser escolà a la catedral de Barcelona per trobar-se el seu nom a unes factures del metge que visitava els escolans de cota de grana datades del 1730 al 1733.[14] Els escolans de la catedral van ser setze: Dotze de cota morada per el servei litúrgic, que vivien a casa dels seus pares, i quatre de cota de grana per el cant, que vivien a casa del mestre de capella, rebent un intensiu ensenyament musical, a més de formació religiosa i humanística [15] A les actes capitulars trobem que el 11 de gener de 1734 es va concedir a Mariner "la gràcia acostumada" per haver acabat la veu. Arribat el punt del canvi de veu, els escolans deixaven la cota i s'els pagava una rossa (equivalent a 12 lliures) cada sis mesos durant tres anys. Com es pot veure a la documentació relativa a d'altres escolans, la gratificació comprenia també vestimenta: casaca, jupa i balons; mantell sotana i mànigues; sabates; corbates.[16] D' aquesta manera queda assegurat que Mariner va ser format sota la direcció del mestre de capella Josep Picanyol.[17] L'organista catedralici d'aquells anys va ser Joan Saló (1685 – 1747).[18]

[14] ACB Administració dels Escolans. Documentació Annexa 1705-1765. Plec 1730-1731: Rebut del Dr. [Domingo] Fogueres per les visites fetes com a metge als Escolans de Grana des de l' 1 d'abril de 1730 fins al abril de 1731. En aquest document, al "n° 3", consta com a data més primerenca de Mariner com a escolà, la visita a Francesc Mariner els dies 6 a 16 de juliol de 1730. A altres dos plecs a dins d'aquesta documentació, comptes de medicines de la botiga de l'apotecari Dr. J[ose]ph Troch, se n'hi escriuen les pocions receptades als escolans. Per a Francesc Mariner es van escriure receptes medicinals entre el 10.04.1731 i el 06.05.1733. La primera data es troba també, encara que sense escriure els noms dels escolans, a ACB, Albarans dels escolans de cota de grana, 1730-31, 8.

[15] PAVIA I SIMÓ, Josep: *Tonos de Francesc Valls (ca. 1671 – 1747) vol. II*, Monumentos de la Música Española volúmen LXIV, CSIC, Barcelona, 2001, p. 49
[16] Ibid. p. 53 - 61
[17] Aquest va deixar el seu càrrec el 1736 per exercir-ho al monestir de les Descalzas Reales a Madrid, al costat de l' organista Josep Elias, fins a 1747.

La història de l'instrument al qual Mariner va servir a la catedral durant més de quaranta anys va ser detalladament exposada per el Dr. Josep Pavía y Simó..[19] L' órgue major, ja al seu emplaçament actual, a la galería superior sobre el portal de Sant Iu, va ser acabat el 1540 per l'orguener Pere Flamench. La capitulació entre el capitol catedralici i l'orguener exposa que l'instrument devia tenir dotze registres, en la seva majoría d'estany, nou d'ells de alíquotes, i cinquanta-quatre tecles comptant els semítons.[20] El 1661 es mencionen regalies, el 1696 trompes i cadireta. A part de reparacions necessàries després de les destrosses del setge del 1714 i accidents posteriors, s'hi afegiren molts altres registres nous durant el primer quart del segle XVIII. Després passaren els anys sense que les actes capitulars mencionin treballs per realitzar a l'orgue i, com es veurá més endevant, calguè salvar-ho d'un estat deplorable el 1773. Sense que el nostre organista quedés satisfet d'aquells treballs, la propera gran intervenció no ocurriria fins anys després de la seva mort, sent-hi organista el seu nebot Carles Baguer.

La següent referència es troba el 29.01.1742, quan el capitol decideix que Mariner sería oficialment organista interí per soplir a Joan Saló. El texte ens permet entendre que ja faria algun temps que anava servint a l'orgue de la catedral i que hauría participat a les oposicions per a cobrir la plaça d'organista de Santa Maria del Pí després de la mort de Francesc Llussà, a qui va succeir Joan Vila, un altre gran organista que va mantenir la posició des de 1740 fins a la seva mort el 1791. A les actes capitulars de la Catedral trobem que el 30.01.1740 es va deixar l'"organet de Sta. Eulalia" als obrers de la Parròquia del Pi per celebrar aquestes oposicions. El que avui dia no podem acabar d'entendre és que el capitol va resoldre que, entre interí i jubilat, qui donava el servei havia de pagar 200 "lliures francas" (franques vol dir "sense cap augment ni disminució" –informació de part de l'arxiu de la Catedral) anuals a l'altre. D'aquesta manera, l'organista interí es quedaria cinc anys i quatre mesos havent de pagar del seu sou la pensió a l'organista de fet jubilat, de qui no sabem quina part de les tasques va seguir cobrint abans de la seva mort. Així, el 20.07.1746

ACB, Actes Capitulars 1742 – 1747, 436

Se ha presentat una suplica del organista Joan Saló en que diu, que son substitut Fran^co^ Mariner no cumpla en donarli les 200 ℔. anuals, pues li esta devent salvo error 167 ℔./
Rt. Comesa al Protector dels Escolans

A part de les resolucions capitulars, l'acord no es va fixar notarialment.

Al Registro Ordinatorium de l'Arxiu Diocesà de Barcelona trobem que rebè els ordres menors el 20 de desembre de 1743:

ADB, Registro Ordinatorium 32, 193

[f. 193 r.] *Minores ordines die 20 ad tonsuram*

---

[18] Tot el que fins ara s'ha pogut trobar sobre aquest organista està escrit a les pàgines 164 – 166 de: PAVIA I SIMÓ, Josep: *La música a la Catedral de Barcelona durant el s. XVII*, Fundació Salvador Vives Casajuana, Barcelona, 1986

[19] PAVIA SIMÓ, Josep: "Historia del órgano mayor de la Catedral de Barcelona (1538 - 1952)" Anuario Musical (1980), CSIC, Barcelona, pp. 81 - 130

[20] Això equival a una extensió de Do – fa^3, però més probable és que inclogués contres o pedals, o fins i tot tecles per sota del Do.

[f. 193 v.] *Franciscus Mariner scholaris Bar.ș/ Filius etc. [legitimus et naturalis ?]. Francisci Mariner Ag[rico]la, Et/ Maria Comas".*[21]

A la mort de Joan Saló, el 29.05.1747, Mariner demana el nombrament oficial d'organista, que segons l'acta notarial va jurar el mateix dia.

El 29.06.1748 ell demana la perpetuació en el seu càrrec, tenint desig de fer-se ordinar de sacerdot i així poguer percebre el salari de la seva plaça regularitzat per la còngrua. La seva ordinació sacerdotal es dedueix per ser anomenat com a reverent i prevere a partir de les següents entrades i també a fonts musicals.

El 16.01.1758, el mestre de capella de la catedral de Girona (Emmanuel Gònima) li havia nominat per fer part del tribunal de les oposicions a organista de la mateixa i el capitol li dóna la llicència per anar-hi. En aquestes oposicions va participar, sense guanyar la plaça, Anton Mestres.

El 31.08.1759 se li concedeix la "presència infirmitatis causa". Des de l'arxiu de la Catedral van informar que això voldria dir que es tractava de què no li descomptessin els dies d'absència del sou.

El 12.01.1765: " *Mn. Fran.co Mariner Pbre y Organista de la pnt. Ygla. ab sup.ca exposa q.e per part de la S.ta Yglesia de Toledo se li te ofert mil ducats de Salari si passa allá a ser segon Organista: Y atenent empero a las particulars honras que deu a VS. no pot per si determinarse, y per a q.e jamaÿ se li pogues imputar la nota de desagrait suplica â VS. se digne ajudarli en prendrer la determinacio per la proposta que se li ha fet de aquella Yglesia/*
Rt. Que se li estima la atenció, pero que la decisió es propria de ell per ser son interes, y q.e lo S.or Vic. G.l li diga en nom del Cap.l" (ACB: *Sivella, volum 24*, f.233v).
La catedral de Toledo va publicar edictes per oposicions el novembre de 1764, dels quals es conserva confirmació de rebuda de 38 catedrals i colegiates, entre les quals hi són Barcelona i Girona En aquells anys treballaba a la Catedral de Toledo el mestre de capella Jaume Rossell i el germà d'aquest com a violinista, procedents de Barcelona. No es conserva cap document addicional que es refereixi a Francesc Mariner. Alguns organistes opositaven per estimular la generositat dels seus superiors a pujar el sou, o per guanyar el prestigi d'haver opositat a una certa plaça. Així, tot i l'humilitat que expressa la suplica, no sembla possible que la quantitat hagués sigut tan alta, doncs als edictes[22] se n'hi escrivien 300 ducats i el que volia el capitol de Toledo era un organista primer oficial que fos sacerdot, per quedar secundant a Joaquín Ojinaga que era el que volien que es quedés servint a la Catedral encara que fos seglar. Com a molt, Mariner hagués comparegut juntament amb 7 altres participants a les oposicions de maig de1765, que va guanyar Joaquín Beltrán.

El 13.03.1768, amb llicència del domer, bateja el seu nebot (fill de la seva germana menor) Carles Baguer. Anys més tard, Mariner mateix serà el seu mestre i Baguer successor del seu oncle.

El 04.09.1772 el capitol dóna a Mariner llicència per anar a visitar l'orgue de Montserrat, possiblement perque el de la catedral anava empitjorant, per el qual trobem escrit el 06.08.1773 que l'orgue s' havia de reparar si es volia salvar d'una ruina irreparable, i l'organer va fer un pressupost de 370 lliures. Però el treball no deu haver resultat del tot satisfactori, doncs el 04.05.1774 trobem escrit que Mariner no va quedar gens satisfet, desplegant-se "lances prou

[21] Agraeixo la fotografia de l'entrada a Joana Alarcón, per correu electrònic des de l'Arxiu Diocesà de Barcelona. El llibre corresponent als anys 1745 - 1750 no es troba a l'arxiu.
[22] MARTÍNEZ GIL, Carlos, *La oposición a organista principal de la Catedral de Toledo en 1765*, Cabildo Primado de la Catedral de Toledo, 2016

pesats" entre l'organista i l'organer. Dies més tard demana al capitol uns diners que va perdre per no assistir amb l'organet a les funcions de St. Pau estant malalt el 1759.

El 21.08.1775 demana llicència per absentar-se 12 o 13 dies deixant substitut, i se li concedeix.

El 04.07.1777 es resol positivament la súplica del regidor de Granollers per que Francesc Mariner vagi allà a examinar els candidats a la plaça d'organista de la parròquia d'aquella vila.

El 06.12.1779 Mariner demana la jubilació, proposant com a successor a Benet Juncà,[23] "deixeble seu molt hàbil", amb intenció de cedir-li unes cent lliures anuals. Però el protector de la capella encara no cedirà a la seva petició.[24]

El 17.09.1780 Mariner demana la gràcia del lluisme per la venda d'una casa de la seva propietat al carrer de las Ramelleres, i se li concedeix. Als dos llibres de lluismes que es conserven de l'època no hi consta.

Els últims dies d'Agost de 1781, el Baró de Maldà s'el troba a la Festa Major de Pineda de Mar i ens descriu la següent viva imatge: "[...] mosén Francisco Mariner, la lloca de tots los organistas de Barcelona, per ser organista de la Seu, y gras com un tuxó, ab bons monfletes de galtas y de allò ben coloradas."[25]

El 12.08.1785 Mariner manifesta al capitol que ja no pot pujar a l'orgue i proposa al seu nebot Carles Baguer com a substitut i successor. Com que el capitol no resolguè concretament a favor de Baguer, Mariner repeteix la suplica el gener de l'any següent amb l'efecte de ser de fet nominat el seu nebot com a substitut per resolució capitular. La futura no se li concedirà fins el maig de 1789.

Des de gener de 1787 al maig de 1789, ja tot és demanar caritat al capitol per la subsistència d'ell i del seu nebot, doncs a més per aquells anys va haver-hi un fort encariment. El juny de 1788 exposa que per ordre del metge havia de deixar de celebrar missa.

El 10 de desembre de 1789, el capitol és informat de la mort de Francesc Mariner.

L'acta notarial de nominació i jurament del càrrec (14.12.1789) de Carles Baguer té molta semblança amb la de Mariner del 1747. La decisió definitiva del protector de la capella de nombrament de Carles Baguer com a organista de la catedral apareix datada el 12.04.1790.

[23] Nascut a Banyoles el març de 1756, organista a Barcelona entre 1773 i 1780; el gener de 1781 guanyà la plaça d'organista de Santa Maria del Mar que mantinguè fins a la seva mort el 1821.

[24] Arxiu Històric de Protocols de Barcelona, 1.104/47, Joan Prats I Cabrer, Secundus Liber Deliberationum 1780 – 1785, cartes de sol.licitut autògrafes amb detalls biogràfics per les oposicions a la plaça d'organista de Santa Maria del Mar el 1781 enquadernades entre els folis 63 i 64 inclouen la de Josep Valls: organista i mestre de capella de l'església major de Cervera; primer va ser escolà a Santa Maria del Mar, a l'edat dc deu anys va anar a Montserrat, a on va estudiar amb el P. Josep Martí; després va retornar a la capella de Santa Maria del Mar, a on va estudiar composició amb el mestre Monlleó i orgue amb Francesc Mariner; el 1787 va succeïr a Anton Mestres com a organista de la capella del Palau Reial Menor fins el 1798; d'aquest compositor s'en conserven dugues sonates per a teclat (E-MO, AMM 653 i 2158) i obres vocals (E-MO). A més hi trobem les cartes de Pau Güell (organista de Sant Pere de les Puel.les des de 1762; escolà de Santa Maria del Mar des de 1742 i més tard deixeble de Josep Closells); Manuel Noguera (organista de la catedral de Vic de 1769 – 1777 i d'ençà organista de la catedral de Lleida); Bemet Juncà va ser el primer en escriure la sol.licitut i va guanyar la plaça.

[25] ARITZETA, Margarida: *Rafael d'Amat i de Cortada, Baró de Maldà, Miscel.lània de viatges i festes majors*, volum I, Editorial Barcino, Barcelona, 1994, p. 294

LES FONTS DE LES OBRES DE FRANCESC MARINER

La quantitat de fonts que contenen obres d'aquest organista és sorprenent per diversos motius: Tan sols ens ha arribat música per a teclat que fins avui hem trobat gairebé exclusivament a Catalunya, entre les poblacions de Vilanova i La Geltrú i Puigcerdà. Fa poc es va publicar l'existència d'obres per a orgue en un manuscrit de propietat privada en Aragó.[26] L'única notícia de difusió, al s. XVIII, més llunyana de les seves obres ens la tramet la Gaceta de Madrid, oferint el llegat de l'organista de la Catedral de Sevilla, Manuel Blasco de Nebra.[27]

Les seves psalmòdies, certament escrites amb un gust tan refinat com ben treballat i diferent a la resta de la península, semblen haver sigut una referència important per els estudiants d'orgue de Barcelona i Girona. Trobem còpies de les seves psalmòdies datades els anys de 1803, 1809, i fins i tot el 1824. Cal diferenciar les dates de còpia de les presumptes dates de composició, que a les obres de Mariner apareixen amb inesperada freqüència, traçant una cronologia evolutiva ben plausible entre 1742 i 1770.

La majoria de peçes organístiques majors amb els títols de "Obra" o "Tiento" estàn escrites en sistemes de tres o quatre pentagrames amb claus de Do en posicions variables. Generalment a la segona meitat del s. XVIII, una Obra és una fuga precedida d'un preludi o vàries parts més, anomenant-se la fuga sinònimament també Intento o Paso. A la majoria dels casos, els títols diplomàtics dels manuscrits de música catalans del s. XVIII estàn escrits en castellà.

Agraeixo la col-laboració a totes les persones responsables dels arxius i biblioteques que a l'hora de realitzar aquesta relació pràctica em van comunicar les referències actualitzades i algun que altre detall de les fonts. Els links de l'IFMuC han sigut consultats a Alemania el juliol de 2024.

Barcelona, Biblioteca de Catalunya sigla RISM: E- Bbc

1) M 593/ 28 2) M 791/ 20 3) M 906 4) M 921/ 3 5) M 921/ 15 6) M 1468,

Barcelona, Institut Milà i Fontanals (CSIC) fons microfilmat de treball intern:

Microfilm d' un "Manuscrito del s. XVIII/ Procede de una una masía del norte de Cataluña"[28]

7) R.Mf 132

[26] SIERRA, José: *P. Antonio Soler (1729-1783), Nueve sonatas inéditas, manuscrito Villahermosa 1*, Dairea Ediciones, Madrid, 2022, p. 26

[27] Gaceta de Madrid, 30.12.1785, p. 860 transcrit a: YÁÑEZ NAVARRO, Celestino: " Obras de Domenico Scarlatti, Antonio Soler y Manuel Blasco [¿de Nebra?] en un manuscrito misceláneo de tecla de las Catedrales de Zaragoza " Anuario Musical n° 67 (2012), p. 51 i 52 Ens tramet l'anunci per la venda del seu llegat musical, que incrementa la informació sobre la música estrangera que circulava per Espanya, encara que qualsevol de les peçes podría haver sigut de posessió i coneixement exclusiu dels Nebra. El que ens manca és la notícia dels compradors i la seva conservació i localització actuals.

[28] DOLCET, Josep: "Una sonata inédita del P. Soler: El microfilm 132 del Instituto Español de Musicología" *La música en el Monasterio del Escorial*, Actas del simposium, San Lorenzo de El Escorial, Ediciones Escurialenses 1993, p.673-701

Barcelona, Biblioteca de l'Universitat de Barcelona, CRAI Biblioteca de Reserva. Sigla RISM: E-Bu

8) Ms 1378 9) Ms 2050- 1

Barcelona, Centre de Documentació de l'Orfeó Català sigla RISM: E- Boc

Descarregables en xarxa (menys, a agost de 2020, els 0037 i 0066):
http://mdc.csuc.cat/cdm/search/collection/MMautors/searchterm/Mariner/order/title
Dates de còpia i noms a les cobertes de les fonts: 11) Francisco Riba 1766; 12) Felip Aloÿ clergue;[29] 13) Francisco Riba 1766; 14) Fran.co Riba Estudiant 1767;
Coberta interior de la font 18: "Misa Kiries y Gloria 5° Tono/ del Rn Francisco Mariner/ Per lo us de Ramòn/ Monlleò en lo añy/ 1803 // Vuste me da este libro,/ Si Carei lo te. donch." A la coberta exterior hi diu: "Para el Uso de Ventura Bruguera, ÿ Codina" (qui fou mestre de capella de la catedral de Tarragona del 1819 al 1876)
A la coberta de la font 19 hi diu: "Cuaderno de Ygnacio Parella Clerigo"[30]

10) CEDOC 1.5.1 0047 11) CEDOC 1.5.1 0056 12) CEDOC 1.5.1 0061
13) CEDOC 1.5.1 0062 14) CEDOC 1.5.1 0063 15) CEDOC 1.5.1 0065
16) CEDOC 1.5.1 0067 17) CEDOC 1.5.1 0144 18) CEDOC 1.5.1 0037
19) CEDOC 1.5.1 0066

Vilanova i la Geltrú, Arxiu de l'Església Parroquial de Santa María de la Geltrú. Sigla RISM: E-VN

Portada de la font 21: datada el 1747, "Est ad usum Emanuel Febrer". A part de Mariner, conté obres de Vila, Closells, Juan Tomas, Emanuel Febrer. Aquest últim empra la forma Da Capo, així que probablement va ser estudiant a Barcelona. Al f. 10 v. surt anònima una tocata en la menor, 3/4, que coneixem atribuïda a Juan Moreno i per les seves característiques podria ser més aviat una obra de José de Nebra. Un tema sincopat en compàs ternari també ho té el primer moviment de la sonata de Josep Elias del manuscrit E-Mn MC 5825/ 18 . La font 22, ja descrita per el P. Samuel Rubio, conté obres de Viola i Soler.

20) M 183 21) M 184 22) M 207

Manresa, Arxiu de la Seu de Manresa, sigla RISM: E-MANs

23) Ms 247

Abadía de Montserrat, Arxiu Històric Musical de Montserrat. Sigla RISM: E-MO

24) M 484 25) M 608 26) M 654 27) M 713 28) M 1066 29) M 1073
30) M 1118 31) M 1120 32) M 1205 33) M 1410 34) M 1411 35) M 1412
36) M 1413 37) M 1414 38) M 1416 39) M 1417 40) M 1418 41) M 1419
42) M 1420 43) M 1421 44) M 1422 45) M 1770 46) M 1806 47) M 1810
48) M 1873 49) M 1881 50) M 2065 51) M 2158 52) M 2424 53) M 2425
54) M 2505 55) M 2576 56) M 2730 57) M 2786 58) M 2980 59) M 2984
60) M 1183 61) M 11.783

[29] Felip Aloy nasquè a Montblanc i va ser organista de Riudecols abans de cobrir la plaça a l' església de Sta. María de Montblanc entre 1776 i 1777. BONASTRE, Francesc: "El órgano de Sta. María de Montblanc y sus organistas durante los siglos XVII y XVIII", Anuario Musical 28-29 (1973-74), CSIC, Barcelona, 1976, p. 259-260
[30] Ignasi Parella i Basagaña organista beneficiat d'Olot de 1820 a 1853 † esmentat a: MARQUÉS, Josep. M. "Organistes i mestres de capella de la diòcesi de Girona",Anuario Musical 54, CSIC, Barcelona 1999, p. 112 i 128

Olot, Arxiu Comarcal de la Garrotxa (ACGAX), fons de Sant Esteve Sigla RISM: E-OLc

A la coberta de la font 63 s'escriu el nom d'Honorat Alberich, qui va ser organista a Olot de 1816 a 1836.[31] Com a tribut de Carles Baguer a l'estil antic, trobem dins d'aquesta font un Tiento y un Partido, forma de la qual molt pocs dels seus contemporaris ens van deixar mostra. El contingut del manuscrit és a aquesta fitxa: https://ifmuc.uab.cat/record/7397?ln=ca El "Tiento a 3" discorre en tres parts confluentes dins els compassos de 4/4, 3/4 i 4/4, amb molts motius classicistes . Altres exemples de versos i obres partides tenim entre les obres per a orgue d'Anselm Viola (1738 – 1798), mestre de l'Escolania de Montserrat[32], quatre d' Antoni Coderch[33], un de Benet Juncà, deixeble de Mariner.[34] Els links de l' IFMuC han sigut consultats a Alemanya el 27 de juliol de 2024.

62) SEO: 72/ 6 (OloSE_Au-950) 63) SEO: 105 / M 3 (OloSE_Au-948)
64) SEO: 108 / M 36 (OloSE_Au-949)

Puigcerdà, Arxiu Comarcal de la Cerdanya ACCE; sigla RISM: E- PG

Un manuscrit del s. XIX, amb obres de [Josep] Ferrer, Anton Guiu, Carles Baguer, Franz Joseph Haydn, Franz Ignaz Beck i anònimes.

65) Fons Antoni Degollada, cu 62

Girona, Arxiu Diocesà i Biblioteca diocesana del Seminari de Girona (ADG); sigla RISM: E-Gs

També els arxius gironins han passat per una nova catalogació de l'IFMuC, tot i que resta pendenta la publicació en xarxa dels fons del Santuari de Santa Pau i de l'església de Sant Feliu. Coberta de la font 69: "Psalmodia de Mariner/ para el uso de / Antonio Vidal Presbitero/ en el anyo/ 1824 / nº 51 de versos"[35] "Psalmodia / por todos los tonos de Mariner / en 1738" La font 68 porta escrit al terme de la salmòdia "Finis Chrisolibus Marbo Stirps. Barbitos Hippo." i la signatura de "Gabriel Planes lo copiador".[36]

[31] MARQUÉS, Josep. M. article citat, p. 112 i 124

[32] CORTADA, Maria Lluisa: *Anselm Viola. Compositor, pedagog, monjo de Montserrat,* Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1998, p. 360 i següentes.

MUNETA MARTÍNEZ DE MORENTÍN, Jesús María: *Música de tecla de la Catedral de Albarracín*, vol. I p. 61 – 66: "Partitdo de mano izquierda" de Juan José de Arce (1748 – 1777), que té un discurs harmònic semblant al "Lleno" de Diego Llorente y Sola (1751 – 1802), publicat a:
PRECIADO, Dionisio: *Doce compositores aragonesesde tecla (s. XVIII)*, Madrid, Editora Nacional, pp. 260 – 266

[33] E-CER, Capsa 33, /27
[34] E-Boc, 1.5.1_0123_0030 https://mdc.csuc.cat/digital/collection/MMautors/id/18449 (consulta: 20.10.2020) William R. Shannon ofereix també a IMSLP la transcripció de les obres guardades en aquell arxiu.
[35] Antoni Vidal i Magentí va ser organista de Piera, Santa Maria de Camprodon de 1820 a 1825, i de Sant Feliu de Girona de 1825 a 1865. Vegeu: MARQUÉS, Josep. M. article citat, p. 104, 110 i 130

[36] Aquest, de 1786 a 1794 va ser organista a Santa Maria dels Turers de Banyoles. Vegeu: MARQUÉS, Josep. M., article citat, p. 100 i 128

66) GirArc Au-12 67) GirArc Au-15 68) GirArc Au-16
69) GirArc Au-8 70) GirFel Au-13 71) GirFel Au-12

Pedrola (Zaragoza): Palacio de los Duques de Villahermosa, biblioteca. Sigla RISM: E-PED

Aquesta referència es troba descrita amb detall a la introducció de:
Sierra Pérez, José: *Padre Antonio Soler (1729 – 1783), Nueve sonatas inéditas, Manuscrito Villahermosa 1*, Dairea Ediciones, 2022

El manuscrit conté versets per a salmòdia copiats en sistemes de tres i quatre pentagrames, i entre les pàgines 31 i 46 *Sacris* i *Pangelingua* de Closells, Vila i Mariner.

72) *Villahermosa 2*

LES OBRES DE FRANCESC MARINER

És hora de mencionar amb gratitut l'escrit més extens sobre aquest tema: PALAO GARCÍA, Luis: *Francesc Mariner, organista de la Catedral de Barcelona. Aspectos biográficos y catálogo de la obra encontrada en Catalunya.* Director: Josep Pujol. Treball de final de carrera, ESMUC 2010. Palao mateix va facilitar per correu electrònic un pdf del seu treball a Voortman. Els íncipit inclosos en aquest treball han fet possible trobar les correspondències de peçes repetides entre les fonts. A l'annexe inclou transcripció del següent: "Obra de 5° tono punto alto, any 1784", una part de la Psalmòdia datada el 1767 i el "Tiento de falsas de 6° tono". A la separata de l' ESMUC de la Revista Musical Catalana del número de febrer del 2011, Luis Palao García va publicar l'article "Apunts sobre l'organista Francesc Mariner (1720–1789)".

Aquestes son les edicions i transcripcions d'obres de Francesc Mariner realitzades fins avui dia:

1. JOHNSSON, Bengt: *Katalansk-spansk orgelmusik fra det 18. århundrede* Edition Egtved, 1985 Inclou la Pastorella III.31 F7 (Pastorella V de l'edició 3.)

2. ESTER- SALA, Maria: *Francesc Mariner, Tocata en do menor* La mà de Guido, Sabadell 1988. És la tocata III.9 c2. (Tocata IX de l'edició 3)

3. VOORTMAN, Martin: *Obres per a clave* (Edicions Tritó 1997) Inclou les obres de Mariner de les dugues anteriors edicions.

4. VOORTMAN, Martin: *Organistes de Barcelona del s. XVIII* amb l'Obra de segón tò sobre la Salve II.10 (Edicions Tritó 2002)

5. VOORTMAN, Martin: *Francesc Mariner (1720 – 1789) Las obras para órgano* (enquadernació de transcripcions a l'ordinador difundides en menys de 20 exemplars fins al 2002

6. VOORTMAN, Martin: pdf de transcripcions vàries.

7. SHANNON, William R.: Transcripcions d'obres de Mariner que s'ofereixen a l'IMSLP [consulta desembre de 2020]

Segueix una relació de les obres que fins avui s'han pogut conèixer, distribuïdes en els següents apartats ampliables en el cas de què s'en trobin més:

I)	sèries de versets d'orgue
I bis)	psalmòdies
II)	obres organístiques majors
III)	peçes bipartides

Per cada sèrie o peça s'indica després del número el títol, entre parèntesi les fonts conegudes en negreta/ la numeració amb íncipits musicals realitzada per Luis Vicente Palao/ localització a les edicions i transcripcions musicals. Quan és font única s'escriu el títol diplomàtic en cursiva. Tonalitats en nomenclatura anglesa: Si bemoll major és "$B^{b"}$, i la menor és "a". Dins de la mateixa tonalitat es numeren en sentit ascendent segons la progressió del llistat.
Trobem una explicació dels modes o tons antícs per el mestre Francesc Valls al capítol V del seu tractat publicat el 1742 *Mapa Armónico Universal*.[37]

I: Sèries de versets d'orgue

1. Versos. 1° tono por Kiries 1742 (**10**,; **32**, f. 6v. – 12r./ 1.1.1.2)
   a) Kiries 1. tò, 5 versets b) Gloria, 4. tò, 9 versets c) Sanctus, 6. tò, 3 versets d) Agnus, 6. tò, 3 versets

2. *Versos primer tono por Kiries* (**32**, f. 12r. – 14r./ 1.1.1.3)
   a) Kiries 1. tò, 5 versets b) Gloria 4. tò, 9 versets c) Sanctus 6. tò, 3 versets
   d) Agnus 6. tò, 3 versets

3. *Versos 2º tono por Kiries del R.do Fran.co Mariner Pre.re* (**43**, f. 3r. – 4r. / 1.1.1.4)
   a) Kiries 1. tò, 5 versets b) Gloria 4. tò, 9 versets c) Sanctus 6. tò, 3 versets
   d) Agnus 6. tò, 3 versets
   Contrari al títol, l'íncipit mostra una armadura sense bemoll i una escala en Re.

4. *Versos 1º tono de M.n Fran.co Marine* (**43**, f. 26r. – 28v. / 1.1.1.5)
   a) Kiries 1. tò 5 versets b) Gloria 4. tò 9 versets c) Sanctus 6. tò 3 versets
   d) Agnus 6. tò 3 versets

5. *Versos 1º tono de mi Maestro R.t Fran.co Mariner* 1755 (**32**, f. 23r. – 25v. / 1.1.1.1)
   a) Kiries 1. tò, 5 versets b) Gloria 4. tò, 9 versets c) Sanctus 6. tò, 3 versets
   d) Agnus 6. tò, 3 versets

6. *Versos 1° tono por Kiries de mi maestro R.t Fran.co Mariner* (**32**, f. 16v. – 18v./ 1.1.2.2)
   a) Kiries 1. tò 5 versets b) Gloria, 7. tò, 9 versets

7. *Versos de Nostra S.ra por Kiries del R.t Fran.co Mariner* (**32**, f. 29v. – 31r.,/ 1.1.2.3)
   a) Kiries 1. tò, 9 versets b) Gloria 7. tò, 9 versets

8. *Versos 1° tono por Kiries de M.n Fran.co Mariner* (**43**, f. 28v. – 29v. / 1.1.2.5)
   a) Kiries 1. tò 5 versets b) Gloria 4. tò 9 versets

9. *Versos 1.ro tono Mariner* (**36**, p. 1 -4 / 1.1.3.3) Kiries 1. tò 5 versets

[37] LAMBEA, Francisco i CABRÉ, Bernat: *Francesc Valls: Mapa Armónico Práctico*, Digital CSIC, 2017 digitalitzat en dos pdfs.

10. *Versos P.mo tono punto Bajo del R. Fran.co Mariner 1752 Fr. Alzina* (**42**, p. 1 – 3 / 1.1.2.1)
a) Kiries 5 versets b) Gloria 9 versets Tonalitat: c amb 2 bemolls

11. *Versos de Tedeum del R^nt Fran.^co Mariner de 1742* (**12**,/ 7)
16 versets breus de 2. tò.
A més conté 5 "Versos de 2° tono de Lluza [segurament Francesc Llussà] para Kiries" i com a peça final una sonata anònima en D/d de bellesa considerable. Bona oportunitat per notar que el contrapunt de Mariner és més intensiu i dens que el de les obres de Llussà. Els versos del segón son més comparables amb l'estil valencià de Vicent Rodríguez i Vicent Hervàs.
Portada de la font: Felip Aloÿ clergue/ Te Deum del Rv^t. Francisco Mariner/ Any 1742

12. Versos 2° tono por el Gloria (**15**,; **43**, f. 5r. – 5v. / 1.1.3.4/ 7)
Gloria 2. tò 9 versets
La font 15 conté sèries de versets de Geroni Cases

13. Versos de 2° tono de Fran^co Mariner (**10**, **12**/ 7) 9 versets per el Gloria

14. Versos 5º tono por Kiries (**32**, f. 31v. – 35v.; **38**, p.1; **41**, p.23; **42**, p.20; **55**, p. 18 / 1.1.2.4)
a) Kiries 5. tò, 5 versets b) Gloria 5. tò, 9 versets

15. *Versos Pastorils de 5.to tono por Kiries de M.n Fran.co Mariner Any 1783* (**46**, p. 34 – 43 / 1.1.3.5) 5 versets de 5. tò

16. Versos Pastorils del R.do Fran.co Marine. (**50**, p. 21 -24, **69** / 1.1.3.6)
5 versets "para Kiries" de 5. Tò
La font 69 conté tres versets més.

17. Versos 5° tono (**10**; **18**, p. 21 – 46; **19**; **56**, p. 9; **59**, p. 1 -18 / 1.1.2.6/ 7)
a) Kiries 5. tò 5 versets b) Gloria 5. tò 9 versets
La font 10 afegeix "Para Misa de Angeles.".

18. *Versos de 5° t por Kiries De mosen Fran.co Mariner*/ p. 23: *Versos de 5° tono del Li.do Fran.co Mariner* (**69**, p. 19 – 29 / 1.1.3.1 i 1.1.3.2)
a) Kiries 5. tò 5 versets b) Gloria 5. tò 9 versets

19. *Kiries 5° tono del R^n Mariner* (**18**, p. 1 – 17)
a) Kirie: 5 versets, b) Gloria: 9 versets
A la p. 49 de la font hi ha una sèrie de versets semblanta atribuïda al R^n Fran.^co Rodriges (Francisco Rodríguez, organista de la catedral de Tarragona del 1778 al 1811).[38] A la p.77 segueix una altre sèrie del mateix autor molt semblanta a les primeres llistades per Palao García (1.1.1.1. – 5.). L'estil és comparable al de Mariner.

20. *Versos 6° tono de Mariner* (**39**, p. 8 -12; /1.2.5.2.)
8 versets de 6. Tò

21. *Versos de 8° tono por Salmodia de mi maestro Rdo. Fran.co Mariner* (**33**, p. 1 - 13; / 1.2.5.1.)

[38] El 1778 guanyà les oposicions a organista de la Catedral de Tarragona. Veure: CANELA I GRAU, Montserrat: „Presència musical a la catedral de Tarragona en la segona meitat del segle XVIII a través de les seves actes capitulars", Anuario Musical N° 67, 2012, p. 126

9 versets de 8. tò

22. *Versos 8° tono por psalmos de mi Maestro Fran.co Mariner* (**35**, p.1 – 22; / 1.2.5.3.)
8 versets de 8. tò

I bis: Psalmòdies

1. Psalmòdia de 1759
   7 versets per cada un dels 8 tons, Els setens versets de cada tò son més curts (**1**; **5**; **17**; **37**; **40**, p. 89 - 131; **53**, p. 16; **71** /1.2.1/ 6, 7)
   La font 53 conté només els versets dels primers 3 tons. La font 17 sembla la més moderna, copiada ja en un temps (posterior a 1850) en que no deuria hagut tenir més valor de formació pràctica, sinó d'estudis històrics a nivell privat. S'hi afegeix la còpia en llàpis, transcripció a 2 pentagrames, de Martin Voortman dels anys de 1990.

2. Psalmòdia de 1762
   12 versets més curts que els de les altres psalmodies per els tons 1-5, 10 per al 6. i 9 per els tons 7 i 8 (**16**; **20**; **36**, p.5; **70**; / 1.2.2/ 7)
   La font 36 copia només fins al 6. verset de 3. tò. La font 16 deu ser del mateix copista que la 10.

3. Psalmòdia de 1767
   8 versets per cada un dels 8 tons (**3**; **9**; **18**, p. 105 – 283; **40**; / 1.2.3)
   A la font 40 falten els versets 4 i 5 del 8. Tò

4. Psalmodia del R^t
   7 versets per cada un dels vuit tons. (**14**/ **7**)
   A la coberta de la font apareix tatxat "diversos autors", escrivint-se amb altre lletra "Mariner". A aquesta psalmòdia li segueixen, escrites més tard amb altre tinta però dins del mateix estil, dugues sèries de versets en Re major. La primera de 5, com era ús per el Kirie, i la segona amb el títol de *Gloria* de 10 versets. L'estil d' aquestes obres és més antic i senzill que el de la psalmòdia de 1759. Amb això, l'autoria de Mariner és dubtosa.

Psalmodia (sense data de versió de la composició)
(**34**, p. 12-50; / 1.2.4) Segons Luís Palao, la font 34 porta escrit a la coberta "Quaderno de Psalmodias Para Todos los Tonos del Maestro Mariner (...)" i està datada al 1834. Comença amb l'Obra II:11. La psalmòdia està incompleta, doncs té 7 versets per el 1. tò, 8 per els tons 2-6 i acaba amb 4 versets per el 7. tò.
La font del fons musical de l' Arxiu Capitular de la catedral de Girona **E- G,** GiC: Ms An-302, en canvi, no té coberta ni porta indicació d' autor, però acaba amb 8 versets de 8. tò. Informació de l' arxiver Joan Villar.
La mateixa Psalmòdia es conserva atribuïda a Benet Juncà al E-Boc, 1.5.1_0123, còpia de Miquel Fosalva. En aquesta trobem 8 versets per cada un dels tons. És ben present l'exemple de Mariner, sent Benet Juncà un deixeble seu fins i tot documentat (vegi's pàgina 7). Dugues còpies més de la mateixa salmòdia al mateix arxiu: E-Boc, 3.11_0029 i E-Boc, 3.11_0066. El que més diferencia les seves obres de les del seu mestre són passatges a l'uníson d'octaves i motius melòdics sobre baixos d'Alberti (que no es confonguin amb els baixos murky), àmbdos recursos dins d'un llenguatge ja més classicista. El primer s'en dóna a les sonates III.3c1 i 12 f1 cap al final d'àmbdues parts d'una mena molt divulgada al barroc, i a la més moderna III.24 B^b1al tema i el començament de la segona part; per això encara podria ser que aquesta última estigi malament atribuïda. Els baixos d'Alberti s'observen tan sols a àmbdues parts de la tocata III.4 G2 sense arribar a desenvolupar-se sobre ells una melodía, i a les tocates III.13 G4 i III.33 G6.la primera de les quals sembla atribuible a Anton Mestres. A les obres de Mestres ja s'en troba el

recurs amb més freqüència fins i tot als versets. Francesc Vilar també els fa servir a alguns versets, i apareixen fins i tot a la tocata de Joan Vila publicada a l'edició 4. La *Tocata Pastorella* III.33 G6 s'apropa molt a la tocata de Maurici Espona continguda al principi de la font 13, i més encara a la primera part de la Pastorella 16. de la font 61.
La visualització del texte musical complet d'aquesta psalmòdia i les diferències d'estil entre aquesta i les composicions de Mariner porten a considerar-la obra de Benet Juncà, el qual la desqualifica d'aquesta llista.

II: Obres organístiques majors

1. *Tiento lleno 1° tono Mariner* (**32**, f. 14r. – 16r.; / 2.3.5/ 5)
   Òbviament, aqesta obra –igualment que la II.6- fou treballada sobre un Tiento de Josep Elias, Francesc Vilar realitzà un treball sobre el mateix molt més tradicional de contrapunt dens[39], mentre que Mariner modernitzà l' estil antíc amb motius que s' apropen a l' estil de *concerto*.

2. *Tiento a 3 del R.t Fran.co Mariner por Lleno 1º tono* (**32**, f. 25v. – 29v. / 2.3.6/ 5)

3. *Tiento partido de mano dretxa* [de 1. tò] *obra de Fra^co^ Mariner* (**62**, p. 23 -26)

4. *Tiento partido de mano drecha de Fran.co Mariner 1744* (**5**, p. 171 – 174; / 2.3.1/ 5)

5. *Tiento Lleno 5º tono de Fran.co Mariner* (**11**; **27**, p. 726 / 2.3.2)
   Aquesta obra està atribuïda a "Codina" a la font 11 És un dels pocs casos en que es troben atribucions contradictòries de les obres de Mariner entre fonts diferentes. L'estil no acaba de correspondre al de Mariner, sinó que sembla més proper a les obres de Francesc Vilar, i la qualitat és inferior. Portada de la font: "Codern Obras de Orga de Fran-/ cisco Riba fet en lo any del S^r^ / 1766" 2 obres atribuïdes a Codina, 1 de Vilar i 2 d'Elias

6. *Tiento de 5º tono a 3* (**11**,; **42**, p. 26 – 30; / 2.3.4/ 5, 7)
   Aquesta obra tampoc no arriba a fer el pes a ser un Tiento de Mariner. Té un discurs molt mecànic de sequències i escales que contrasta tant amb l'elegància del II.4 com amb el lluïment del II.2. Existeix un *Tiento de 5° tono a tres* de Josep Elias que sembla haver sigut emprat com a exemple tant per a aquest de Mariner com per a un *Tiento de 5° tono â tres* d'Anton Mestres, conservat al E- MO, M 1073, 20v. – 22v. i una obra de Francesc Vilar, conservada també a la font 11. Aquests Tientos de Mariner, Mestres i Vilar comencen amb les mateixes notes als dos primers compassos del baix que el Tiento de Elias, i després fan servir motius semblants per seqüenciar d'una mena més escolàstica que expressiva. Més lluny de la mitjana de la producció del seu aitor queda el Tiento de Mestres. Trobem l'obra d'Elias a tres fonts: E- Boc, 1.5.1_0056, E- VIG, M 184, 19 – 20 (només la primera part) i al E- Gs, (fons de Santa Pau, catalogació a publicar per l'IFMUC).

7. *Tiento de falsas muy largo Mariner* (**27**, p. 719; **43**, f. 6v.-7r. / 2.3.7)
   A la font 27, l'obra surt sota el títol de "*Tiento de falsas de mu.sen mestres*". Es tracta de la mateixa obra de 48 compassos, una mena d'estudi harmònic como tals de 6°

[39] CIVIL, Francisco: *Seis piezas para clave u órgano (s. XVIII)*, UME, Madrid, 1974, pp. 14 - 26. Les fonts de les obres editades es troben a l'Arxiu Diocesà de Girona (E- Gs), fons de Santa Pau, catalogació per publicar a l' IFMUC.

tono. El tema assenyalat té semblança amb "Paseos I" de Cabanilles[40]. Naturalment, els estudiants d'orgue a la Barcelona de la primera meitat del s. XVIII aprendrien a consciència especialment una bona part dels versets de Cabanilles. Francesc Mariner fa notar bones arrels a la música dels mestres de generacions anteriors.

8. *Tiento de Falsas de 6. tò* (**27**, 728 – 729; **42**, p. 30; **68**, peça [4] / 2.3.3/ 5)

9. *Paso Vivo* (D,3/4) (**8**, p. 68 – 70; 2.5.2/ 6)

   L'obra no porta atribució, però segueix immediatament al Pas final de la II.11, i coneixent els versets de Mariner se li pot atribuïr. A les p. 62-64 ens trobem anònima la fuga sense preludi de la "Obra del Sr. Carlos Baguer" de la font 63, p. 22-27.

10. *Obra Llena 2º tono Sobre la Salve del R.t M.n Fran.co Mariner P.re. Largo* (**40**, p. 78 – 87; / 2.4.1/ 4 i 5)

    Aquesta és la font única de la que podem considerar més elaborada obra de Mariner. Podem entendre-la com a tribut a Josep Elias, doncs es noten clares referències formals amb la seva "Pieza segunda de Segundo tono". Gairebé tenim l'impresió de què fos una obra de Joan Vila- llevat, per exemple, de les corxeres força suspensives al baix d'alguns compassos des del 171. Aquesta part recorda també a peçes del P. Antoni Soler. Atribuïda a Joan Vila tenim una referència més propera encara a Elias, a la "Pieza tercera de Tercer tono".[41]

11. *Obra 5° tono/ Punto Alto/ de/ Marinér* (**14**/ 7**)**

A alguns aquesta obra els podria semblar un sargit estrafolari. Curiosament, l'unió entre les cinc parts tan diferentes entre elles és creada mitjançant finalització en tonalitats relatives a les de la part que segueix respectivament. La primera finalitza amb una cadència trencada a Fa major, sent la tonalitat inicial del Andante re menor. Aquest acaba en Mi major, la dominant de la tonalitat relativa a Do major. En aquesta tonalitat segueix un Allegro. El Largo següent en la menor comença amb la tercera al baix i finalitza amb un acord de La major, la dominant de la fuga final en Re major. Esquema de tonalitats:

D – (~~A~~)/F|-d – E| C | a – A| D. Naturalment, amb orgues de tipus modern el conjunt no resulta tant com a orgues ibèrics fets al s. XVIII. La tercera secció de l'Obra és una peça bipartida en C que té molta semblança amb el Juguete III.37 C7. La versió de la font 14, d'escriptura molt clara i datada el 1767, té com a variant notable un desenvolupament ben diferent de la fuga des del compàs 286, seqüències molt més llargues com era ús tenint d'exemple les grans obres de Josep Elias. La versió de 1767 ha sigut transcrita per Shannon, qui a més ens ofereix una *Obra* de Joan Vila en la mateixa tonalitat: Preludi ràpid-lent-ràpid-lent, com a la majoria de les 24 OBRES d' Elias) i una fuga de caràcter i motius ben semblants als d' aquesta de Mariner- però de qualitat notablement superior.

11. b) *Obra llena 5º tono punto alto del R.do Fran.co Mariner P.bro año de 1784* (**2,** p. 255 - 258; **8,** p. 65-68; només la fuga final en la versió de 1784, **34**, p. 3; **39**, p. 3 incomplet; **41**, p. 3 – 11; **48**, p.17; **63**, p. 27 – 36; / 2.4.2 junt amb 2.5.1/ 5)

    1784 (data repetida al títol diplomàtic de vàries fonts) deu correspondre a l' any en què el desenvolupament de la fuga es va modernitzar abreujant el final, senyal de què l'estil d'Elias havía perdut validesa també a Catalunya. Ja que es tracta de l' obra formalment més original de Mariner, la possibilitat de que fos ell mateix qui remodelés la fuga és major. La font 34 està datada l'any 1834. La versió de 1784 ha sigut transcrita per Voortman de les fonts 2 i 8.

[40] ANGLÈS, Higini: *Iohannes Cabanilles Opera Omnia*, vol II, Institut d' Estudis Catalans – Biblioteca de Catalunya, Barcelona, 1933, pp. 120 – 122; font: E-Bbc, M 387, 230.

[41] VOORTMAN, Martin: *Organistes de Barcelona del s. XVIII*, Edicions Tritó, Barcelona 2002, p. 44 – 55 "Obra cromàtica de primer tò punt alt" Publicada del manuscrit E- CER, capsa 33/ 6

12. *Sonata 17. Del R.^{do}/ Fran^{co} Mariner/ Con Clarines* (Sacriis Solemnis amb preludi) D, Largo, Adagio 4/4 – [Sacriis] 4/4 (**22**, 15v. – 16r./ 6)

    Autoría dubtosa. El preludi té 15 compassos que acaben amb una fermata a A, la subdominant. Li segueixen 14 compassos de la glossa incompleta, però reconstruible. La densitat extravagant que inclou síncopes amb harmonia cromàtica del preludi, contrasta amb la feblesa de la glossa. Això podría ser una obra d'Anton Mestres. Per altre part, la tocata de clarins III.20 A2 porta prous seqüències amb acords abruptes de sèptima disminuïda també, Trobem un altre Sacriis glossat en compàs de 4/4 a la font 10 atribuït a Basols.[42] L' idea de glossar un himne de compàs ternari en compás binari haurá sigut iniciativa de Josep Elias. Atribuïts a éll i amb data del 1729 trobem uns exemples sobre el Pangelingua.[43]

13. *Sacris / de -/ Ma^{r}.* D, (9/8) (**10**,)

    Vist el poc espai que resta a la font per escriure el nom de l'autor, i la fidelitat amb la que el copista li atribueix les obres, i la qualitat de la glossa, el més probable és que es tracti de Francesc Mariner. El compàs està indicat com a 4/4, la glossa presenta un 9/8 i el cantus firmus al baix un 3/2.

III: Sonates / Tocates i altres peçes

1. D1, 2/4 - 1b Adagio b1, 2/4 (**21**, f. 3r. – 4r.; (2.1.1/ 3- I)

   En aquesta font trobem sis sonates datades el 1747 (any de la mort de Joan Saló i Francesc Valls). Després dels sis Allegros, als folis 8r. – 9v., segueixen tres Adagios adscrits respectivament a la quinta, tercera i primera (3er Adagio Es **p**[rimer]**o**) tocata. És la font única dels Adagios, llevat d'una anònima transposició a a del III.1b b1 a la font **29**, p. 36 (*Tocata Adagio And^{no}*). El més probable és que hagin sigut associats, a l'igual que la III.17 C4, pensant en tocar l'Adagio a l'Elevació i l'Allegro a l'Ofertori a missa. Una part de les 3 dotzenes de fantasíes per a clave de Georg Philipp Telemann (TWV 33: 1-36; Hamburg, 1732 i 1733) porten l'indicació de repetir el moviment ràpid després d'un de lent a la tonalitat paral-lela.

2. G1, 2/4 (**21**, f. 4r. – 4v.; **28**, p. 668; / 2.1.2/ 3- II)

3. c1, 2/4 – 3b Adagio E^{b}1, 6/8 (**21**, f. 5r. – 5v.; **28**, p. 643 / 2.1.3/ 3- III)

4. G2, 2/4 (**21**, f. 5v. – 7r. / 2.1.4/ 3- IV)

5. C1, 2/4 – 5b Adagio C2, 4/4 (**21**, f. 7r.; **28**, p. 636; **67**, p. 13 / 2.1.5/ 3- V)

6. A1, 3/8 (**21**, f. 7v.; **28**, p.636, **57**, p. 40 / 2.1.6/ 3- VI)

7. *22^{a} / Tocata muy/ dispasio/ 1747/ de Mariner* a1, 3/4 – 7b *23^{a} / Tocata/ de Mari-/ ner* a2, 2/4 – 7c *24^{a}Allegro* a3, 3/8 (**28**, p. 655 - 657 / 2.1.8 i 2.1.12/ 3- VII)

   Les tres peçes es troben escrites una rera l'altre a la font sense deixar cap espai buit. Per la *24^{a}* gairebé no resta espai per haver pogut escriure "Mariner". La primera part del moviment sona fins i tot francesa en comparació a tot el que es composava a Catalun-

[42] El 1778 Miquel Basols participà a les oposicions a organista de la Catedral de Tarragona. Veure: CANELA I GRAU, Montserrat: „Presència musical a la catedral de Tarragona en la segona meitat del segle XVIII a través de les seves actes capitulars", Anuario Musical N° 67, 2012, p. 126

[43] Nelson, Bernadette: "<Juego de Pangelinguas> A source of organ music by José Elías at Montserrat", Anuario Musical, número 50 (1995), CSIC, Barcelona

ya a mitjans del s. XVIII, mentre que a la segona torna a motius més italians com a la resta de les seves tocates. Sigui casualitat o no, amb aquest ordre trobem complerta un seguit de moviments de l'època galant: Lent, moderat/ ràpid en temps binari, i final en compàs ternari. El segón moviment té forma Da Capo. Per altre part, la numeració individual de cada una d'aquestes peçes ens pot sugerir que no tinguin res a veure l'una amb l'altre i l'última no porta atribució, fet que es pot deure al poc espai disponible entre la notació musical.

8. F1, 6/8 (**23**, f. 1r.:/ 2.1.14/ 3- VIII)

9. c2, 2/4 (**23**, f. 1 [44]/ 2.1.15/ 2 i 3- IX)

   És la per ara més coneguda de l'autor, editada per Maria Ester- Sala a *la mà de guido* l'any 1988 i grabada a varis discs compactes. Per l'edició de les *Obres per a clave*, Voortman va entreveure, examinant a l'arxiu de la Catedral de Manresa el foli del manuscrit de besllum, el baix del compàs 94 sota una taca de tinta més diluida que la de les notes: d-c-c-B corxeres. Llavors les semicorxeres de la veu superior poden sonar: g^2-a^2-g^2-$f^{\#2}$; g^2-a^{b2}-g^2-f^2, portant la rellevància harmònica les segones semicorxeres (imaginant-les com a diades de negra sobre el baix). Sense modificar les notes donades a la font, la nota que més ens esperariem al baix per començar el compàs 94 seria B, o bé B^b. Els valors harmònics d'aquest compàs serien ben diferents per cada un dels tres casos.

10. G3, 3/4 (**66**, p. 5- 10 / 2.1.10/ 3- X)

    Aquesta llarga tocata exigeix un treball insistent de baixos murky.

11. *Sonata por Clave X de Mariner* Largo Andante| b2 (armadura de 3#), 3/4 - 11b. Allegro Moderato b3 (armadura de 3#) (**24**, p. 319; **49** / 2.2.5/ 3- XI)

    El primer moviment, de 34 compassos sense repetició i amb doble barra de compàs al final, hi és només a la font 24. El desenvolupament del segón moviment és força diferent a la font 49. A l'edició d'*Obres per a clave* la versió triada és la de la font 24 per semblar la més antiga. Aquesta sonata es pot considerar la més refinada de l'autor. A la font **43**, f.2 r. i v. (*2º/ Allg^to/ Moderato*), el segón moviment apareix anònim i transposat a d. Abans hi ha, com a primera peça del manuscrit, un *Cantabile And^te*., 4/4, bipartit, en la menor, anònima que recorda els estils de Josep Ferrer i Josep Gallés. Seguim admitint que la III.11 b3 sigui de Mariner, perque el discurs d'aquells compositors a la tonalitat final de cada part d'ima sonata és notablement més prolongat. D'igual manera que a la font **32**, dos plecs amb música més moderna folren un quadern amb música més antiga, en aquest cas versos i Tientos de Mariner, Mestres, Vilar i Joan Tomàs.

12. f1 *Sonata 20 del r.do Fran.co Mariner Por el Claue*, 3/8 (**49**, p. 42 / 2.2.6/ 3- XII)

13. G4 *Tocata del R.t Fran.co Mariner*, 4/4 (**45**, p. 12 – 16 / 2.1.20/ 3-, XIV)

    Sona com un compàs de 12/8. La forma de la peça és Da Capo, desenvolupant-se el tema a la segona part en la tonalitat paral-lela e. El manuscrit va ser copiat ja al segle XIX, el qual faria més probable una atribució errònia L'estil sembla molt més proper al d'Anton Mestres. Aquest va escriure la major part de les seves tocates o sonates en forma Da Capo, acabant cada part amb una nota sola o un acord al baix sense la nota corresponent a la mà dreta. A la p. 56 del E- Bbc M 751/ 1 (principal font de les tocates de Mestres) trobem una en C d'estil molt similar: Compàs de 4 amb tresets i creuaments de mans.

[44] Encara que el manuscrit no està foliat, s'indica l'ubicació als quatre folis dels que consta la font, veure també número III.33. Agraeixo a la Dra. Glòria Ballús-Casóliba l'enviu de les fotos del manuscrit.

14. a4 *Sonata IX de Marines*, 3/4 (**24** , p. 315 – 319 / 2.2.4/ 6)

    És la sonata més virtuosística i extravagant de Mariner. Després de molts dubtes acabem trobant prous motius i maneres de composar comparables a les altres tocates, inclosa la limitació organística del teclat. Per altre part ens recorda les sonates de Domenico Scarlatti i Antoni Soler, demostrant d'aquesta manera la circulació i coneixença d'obres d' aquests dos compositors a Barcelona. Sigui esmentada la prova estilística de coneixença de les sonates de Scarlatti que representa la Sonata XII de Vicente Rodríguez.[45] A aquesta de Mariner se li pot aplicar la mateixa velocitat d'execució que als Allegros en compàs de 2/4. Podria també donarse el cas de que el copista llegís "M" en comptes de "Cl", és a dir "Sonata de clarines", doncs trobem exemples (com la sonata atribuïda a Moreno a la font 21) de que a peces que semblen adaptar-se al clave s'els adscriu registre de llengueteria.

15. D2, 2/4, 1748 Per clarins (**21**, f. 2r. – 2v.; **66**, p. 31 – 33 / 2.1.9/ 5- Clarins I)

16. C3, 2/4, *25a Tocata de Clarins Mariner* (**28**, 657 – 658 / 2.1.13/ 5- Clarins II)

17. C4, 2/4 *Adagio/ de Mariner/ Muy Largo* (**28**, p. 658 - 659 / 2.1.13/ 3- XIII)

    Luis Palao asocia les peçes 16 i 17 per anar una rera l'altre al manuscrit. Com que les peçes III: 1. , 3. i 5. porten Adagios adscrits a pàgines posteriors també, i la numeració "26ª" s'escriu a la tocata de Vilar que segueix, es deixa valdre aquesta idea.

18. D3, 2/4 Per clarins (**21**, f. 7v. – 8r.; **28**, p. 631; **51**, p. 20 / 2.1.7/ 5- Clarins IV)

19. F2, 2/4, *Tocata de Clarines. de Fran^co^ Mariner* (**67**, p. 5 – 8 / 2.1.11/ 5- Clarins III)

20. A2, 3/4, Per clarins (**7**, p. 200 ; **26**, p. 626 – 630; **54**, p.20 / 2.7.1/ 5- Clarins V)

    A les fonts montserratines, la peça porta el títol d' "Obertura Por Clarines". També a l'edició impresa de l'enciclopèdia musical GROVE aquesta peça és mencionada com a gènere a part. Però de fet es tracta d'una sonata bipartida que no té ni preludi com les sonates III: 22 i III:24. A la font 7, la peça porta el títol de "Sonata de Mariner. Clarines." Les indicacions de canvi de teclat (organo, cadireta) es troben només a la font 54.

21. D4, 6/8 Per clarins (**13**; **26**, p. 56 - 59; **44**, p. 16-19 / 2.2.1/ 5- Clarins VII/ 7)

    La font més antiga deu ser la 13, datada el 1767. No ofereix variants amb respecte a les altres dugues, la segona part acaba de la mateixa manera. La font 13 conté a més 1 sonata de Maurici Espona, 3 de Reynés, 1 de "Joan de Arenys", 3 de Juan Andrés [de Lonbide] i les sonates K 533 i K 6 de D. Scarlatti

22. D5, 4/4-6/8 Tocata por Clar.s del R.t Fran.co Mariner| Andante – All.o (**44**, p. 7-13 / 2.1.16/ 4, Clarins VIII)

23. F3, 2/4 *Tocata por clarines de Mariner* (**65**, p. 40-41 / 2.1.17/ 5- Clarins VI; **60**, p. 35-39 *Tocata por Clarines y Cad^a^ 1770*)

    La font 60 (còpia de Isidre Moll, 1785) senyala els canvis entre orgue major i cadireta. Junt amb les sonates III:22 i 24 és la que més apunta envers un classicisme centroeuropeu. De sò net, ple i dinàmic quan l'orgue disposa de bons registres. Una bona alternativa quan no té lloc la *Pieza duodécima en forma de clarines* de Josep Elias.

[45] CLIMENT, José: *Vicente Rodríguez Monllor, Libro de tocatas para Címbalo*, Institución Alfonso el Magnánimo, València 1978, p. 118 - 129

24. B^{b}1, 2/4 *Tocata de Mariner And.^{te} Largo / Allegro* (**65**, p. 42-43 / 2.1.18/ 5- Clarins IX)

25. D6, 3/4, *Sonata* [para clarines} *24 de Mariner* (**26**, p. 65 – 66 / 2.2.2) incompleta
26. F4, 2/4, *Tocata/ de Clars.* (**44**, p. 23-26; Tocata/ de/ Clar^{e}. **26**, p. 69 – 70 incompleta; / 2.2.3) A la font 26 porta l'atribució arxivística del s. XX a "Mariner" escrita en llàpis. La font 44, de Mariner conté les sonates III.21.D4 (p-16-19, anònima) i III.21.D5 (p. 7-13). Trobem la mateixa peça sense atribució i transposada a E^{b} a E-SPD, Ms. SPD V, f. 48v.–51v.[46] Aquesta tercera font porta també obres d'Anton Mestres i Juan Moreno; una de les obres atribuïdes a Moreno (154.) té més semblança amb algunes tocates de Mestres. La tocata és tosca com les tocates de clarins més primerenques de Mariner, i té un motiu de sac de gemecs, com moltes peces pastorils catalanes. Però l'autoria resta en dubte per mancar atribucions directes a les tres fonts.

27. C5, 6/8, *Tocata Pastoril Mariner* (**45**, p. 10 – 12 / 2.1.19/ 3- Pastorella I)

28. G5, 2/4, *Pastorella Allegro de Mariner* (**52**, p. 13 – 16 / 2.1.16/ 3- Pastorella II)

29. F5, 2/2, *Pastorella/ Mariner* (**52**, p. 18 – 20; **61**, *Pastorella 3ª// Del mismo 1758*; **64** / 2.1.22/ 3- Pastorella III). La font 61 (datada el 1828) no té les pàgines numerades.

30. F6, 6/8, *Tocata [pastoril}/ Andante/ Largo/ Mariner* (**52**, p. 62 – 63; **61**, Pastorella 5ª./ Allegro / 2.1.23/ 3- Pastorella IV)

31. F7, 6/8, *Tocata Pastoril Mariner* (**52**, p. 64 – 66; **61**, *Pastorella 5ª / Allegro* / 2.1.24/ 1, 3- Pastorella V) En forma *Da Capo*

32. D7, 6/8, Pastorel-la (**5**; **52**/ 3- Pastorella VI) La millor Pastorel-la de l'autor.

33. G6, 6/8, *Tocata Pastorella* (**23**, f. 4v., incompleta/ 6)

34. G7, 6/8, *Pastorela de Mosen Francisco Mariner* (**10**,)
    Li precedeix un Minuet sense baix i li segueix immediatament un Allegro en Do, 2/4, amb l'anotació de 5° [tono], amb caràcter de dansa popular, molt més senzill que els altres "Juguetes". Tot i la seva senzillesa presenta un traçat del baix ben comparable a moltes altres peçes de Mariner i fins i tot acaba de complir amb la forma bipartida de la major part de les tocates de l'autor, començant la segona part en la dominant G. "Jugete" és un títol molt rar en obres catalanes. En general, el manuscrit gairebé no deixa espai entre una peça i altre. Aquestes peçes serviríen com a "llibertats/ lliçències" per a ser tocades a l'orgue a les misses del temps de Nadal.

35. C6, 2/4 All.o (**10**,; **67**, p. 2 – 3 Jugete Alegro)
    A àmbdues fonts careix d'atribució. A la font 65 va precedida d'una tocata anònima senzilla en la mateixa tonalitat i compàs.

36. D8, 6/8 *Pastorella de Mariner* (**64**, p. 16 – 17; **61**, *Pastorella 8ª*/ del mismo/ Andante*)

37. C7, 2/4 Juguete (**5**; **25**, f. 41r. – 42v.; **52**; / 2.6.1/ 3- Juguete I)

38. C8 3/8 Juguete Allegro Mariner (**45**; **52**, p. 17 – 18; / 2.6.2/ 3- Juguete II)

[46] Peça publicada: MORALES, Luisa, *Obras para tecla del s. XVIII*, Tecla Aragonesa vol. V, Institución Fernando el Católico, Zaragoza, 1997 p. 49-58. Descripció de la font a: KENYON DE PASCUAL, Beryl y MORALES, Luisa: "Música instrumental del s. XVIII en el fondo musical del Monasterio de San Pedro de las Dueñas (León)/ (2ª parte)" en Nasarre, Revista Aragonesa de musicología, vol. XIII, 1-2, IFC, Zaragoza, 1997, p. 135-146

39. C9 3/8 *// Pastorella// 1ª. del Rnd Mariner/ 1758* (**61**)

40. F8 6/8 *Pastorella 4ª / del mismo/ And^{te}* (**61**)

41. F9 3/8 *Pastorella 6ª / del R^{do} Mariner/ 1766.* (**61**)

42. D9 2/2 *Pastorella 7ª.// del mismo/ 1755.* (**61**)

43. C10 6/8-2/2 *Pastorella 13ª. And^{te}/ del R^{do} Mariner / 1755- Allegro* (**61**)

44. C11 6/8 *Pastorella 15ª. .//. / del R^{do} Mariner* (**61**)

45. C12 6/8 *Pastorella 18ª./ del R^{do} Mariner/ 1760.* (**61**)

46. C13 6/8 *Pastorella 19ª./ del mismo* (**61**)

47. D10 2/4 Tocata per lleno/ del R^{nt}/ Fran^{co} Mariner P^{e} (**29**, p. 42). Només s'en escriuen els 16 compassos inicials.

A més cal esmentar unes peces d'estil afí que de moment no s'afegeixen al llistat per manca d'atribució:

D, 2/4 *Sonata/ per Clars.* (**44**, p. 20-22; **26**, p. 67-69 / 2.2.7). A la font 26 manquen els 17 compassos inicials.

F, 2/4 *Tocata por Clars. /And^{te} / All$^{o.}$* (**44**, p. 3-7)

C, 6/8 – 3/4 C-a *Pastorella 16ª./ Andante All^{o}* (**61**) Anònima, però primera part semblanta a la III:32.

C, 6/8 *Pastorella 20^{a} / Medio And^{te}* (**61**)

C, 6/8-4/4-6/8 *Pastorella/ 21.ª* (**61**)

Les seves obres de forma netament organística reflecten un estudi profund dels mestres antics, dels quals Cabanilles i Elias semblen haver sigut els més importants als anys de la seva formació. El més probable, encara que no directament documentat, és que a part del mestre de capella Josep Picanyol, un dels seus mestres va ser Joan Saló, organista de la Catedral jubilat el 1742. És ben present l'influx de Josep Elias, qui a part d'escriure *Tientos* dins d'un estil encara molt considerat per els estudiants d'orgue a la Barcelona de la dècada de 1760, a Barcelona va ser pioner en desenvolupar un estil italià modern al teclat. Aquest estil es va anar ampliant amb elements galants de més modernitat que les obres d'Elias.

La majoría de les seves sonates i pastorel-les és de forma bipartida de l'esquema harmònic: T- D.:||: D- T que torna a presentar el tema inicial a la segona part. En son excepcions l'Adagio III.5b C2 de discurs breu i seguit sense repeticions –tal com la III.11 b2- i el Juguete III.37 C7, que no és bipartit, sinó que presenta un Da Capo implícit ben capritxós.

Les III.3 c1, III.7 a1 i 7c a3, III.27 C5, discorren: t - t ;||: tP - t.

La tocata de clarins III.24 B^{b}1, que sembla la més moderna de Mariner, després d'un breu preludi i començant la segona part amb 10 compassos d'arpegis a l'uníson passant de D^{b} per E^{b} cap a A^{b}, té el discurs T- D :||: S – T.

La més extravagant III.14 a4 el té t – s :||: sP – t, començant la segona part amb un tema contrastat.

Les tocates III.5 C1, III.7b a2, III.13 G4 i III.31 F7 mostren la forma d'Ária o *Da Capo,* començant la segona part amb el tema inicial a la tonalitat paral-lela: T – T || Tp – Tp i *Da Capo* la primera part.

Aquesta ultima forma a les peçes per a teclat mereix menció especial. Encara que a Europa n'hi hagi exemples més antics –començant a aquests la segona part amb un tema nou - Alessandro Scarlatti (vol. 2, p. 20), Johann Mattheson, Georg Friedrich Händel [IMSLP, consulta gener de 2020] , pot haver sigut Josep Elias el primer compositor a Espanya en treballar aquesta forma, a la seva sèrie magistral de 12 Piezas. Les primeres 8 són sobre els 8 tons de capella, mentre que a les restantes treballa tipus estilístics: Pieza novena En forma de Pastorella, Pieza dézima En forma de aria; Pieza undezima En forma de concierto; Pieza duodécima En forma de Clarines. A la *dézima* tenen forma Da Capo la fuga (del qual no s'ens ha conservat cap exemple successor d'altres compositors) i la tocata Allegro. Tenim proves de què les obres de Josep Elias van ser molt estudiades i considerades a Catalunya. Una d'elles és que la creació de peçes per a teclat en forma d'ària o Da Capo es redueixi pràcticament a mestres organistes actius encara a l'últim terç del s. XVIII a Barcelona. Un punt més referit a les formes de moviments bipartits: Mariner mai no torna a presentar el tema inicial a la tònica cap al final de la segona part, mentre que Elias si que arriba a fer-ho a la Tocata V de la sèrie mencionada, començant al compàs 125.

També a les seves tocates de semblant més claveciníistic trobem, seguint l'exemple de Josep Elias, que l'extensió del teclat es mou molt natural i elegantment dins de les limitacions característiques de l'orgue entre les notes: C – a^2, sense emprar les notes greus $C^{\#}$ i $D^{\#}$. Només arriba al b^{b2} a la peça III.3b E^b1, al b^2 a les peçes III.1b b1, III.11 b2 i III.23 D4 i al c^3 a les peçes III.5b C2 i III.37 C7. La III.14 a4 deu ser la més virtuosística que s'atingui a aquesta limitació. La peça III.3b E^b1 és l'única en aquesta tonalitat i que faci sonar el E^b. La tonalitat de Mi bemoll major (6° tono punto bajo) va ser encara molt inusual a l'orgue a la primera meitat del s. XVIII, fins i tot dins de les obres de Johann Sebastian Bach. De la majoría dels orgues instal-lats a les esglésies sabem que l'extensió incloía com a mínim les notes fins al c^3. Però a part dels orgues portables hem de recordar que els instruments més econòmics, indicats per l'estudi solitari de tot principiant, van ser els clavicordis lligats d'ordre senzill.

Arribats al punt d'imaginar els instruments adients per cada peça, hem de considerar primerament que Francesc Mariner era organista i sempre hem de soposar que l'orgue és l'instrument des del qual escriu la seva música. El més possible és que comencés a escriure el que anava tocant des d' l'any (1742) que va ser organista interí amb l'obligació d' ensenyar els escolans. A més, aquest any coincideix amb la publicació del "Mapa armonico practico" del mestre de capella de la Catedral de Barcelona Francesc Valls.[47]
Com que a algunes parts es refereix directament al que Valls considerava què i com havia de tocar un organista, aquí s'en citen unes frases que ens aporten raons per la major antiguetat estilística dels Tientos i versets barcelonins que encara trobem a obres o al menys còpies posteriors a 1742:

Cap. XXVII, § VII, Estilo Phantastico (foli 229)

"*Las composiciones de Tientos, Recercatas, Conciertos, Simphonias, Tocatas ÿ Sonatas pertenecen à este Estylo;*"

"*En los Graduales, Ofertorios, ÿ Elevación de el Ssmo. Sacra.to, podrá tocar de Phantasía lo que quisiere, mas al alzar procure, que la musica sea Pathetica, grave y devota; porque no distraiga al celebrante, ni a los que assisten a tan alto sacrificio.*"
Aquí trobem escrit el que fins el 1749 va realitzar en música per a orgue Josep Elias a les seves *Obras entre el antíguo, y moderno estilo*[48], considerant de cor les paraules del mestre Valls.

[47] PAVIA I SIMÓ, Josep Maria: *Francesc Valls: Mapa Armónico Práctico*, Textos Universitarios n° 37, CSIC, Barcelona 2002 Font digitalitzada a la Biblioteca Nacional de Madrid: E- Mn, M 1071
LAMBEA, Francisco i CABRÉ, Bernat: Obra citada, pp. 72 - 73 Digital CSIC edició en dos pdfs.
[48] LLORENS, José María: José Elías, obras completas volúmenes I A y B, Barcelona, 1971 y 1975

Realment, la gravedat i extensió de les sis primeres "Obras" (caracteritzades per Elías mateix com a "patécticas" a l' introducció) distreu molt d'elegir-les per a les nostres diversions musicals del present. Sembla més adienta per acompanyar la contemplació de belles arts religioses.

"*De algunos anyos à esta parte se adulteró en el organo el methodo antiguo; pues la que antes era musica trabajada, ÿ solida, en los Tientos Llenos, ÿ de Falsas, destreza de manos en los Partidos de mano drecha, e izquierda; invencion de idea en los Coreados: mucha de la que se oye son Tocatas, ÿ Sonatas, cuya composicion consiste en dos voces solas, que mas son un juguete que adula al oído que Musica Magestuosa, que excite à la devocion, ÿ satisfaga al scientifico.*"

Aquestes frases demostren l'importància que tenia encara el Tiento en aquells anys. Entre les obres dels organistes barcelonins trobem Tientos i versets més afins a la tècnica de composició pròpia de la música vocal que als dels organistes d'altres regions del Regne d' Espanya. Per altre part va ser impossible de tornar enrera la modernització que Elias va encapçalar amb la primera gran sèrie de *Piezas* i *Tocatas*. Fins i tot es van composar peces senzilles per a teclat amb el títol de *Juguetes* deliberadament. Així ho trobem reflectat al total d'obres de Francesc Mariner i la proporció és ben comparable a la dels altres tres organistes barcelonins mencionats.

La secció de les obres que més es presten per ser tocades al clave és naturalment la III, les peces bipartides. Dins d'aquestes, la III.11 sembla ser la que millor sonaria al pianoforte. D'altres, que a la majoria dels casos ja ho porten assignades al títol, ens fan pensar als registres de trompetes o regalies que molts orgues tenen. En tot cas, al s. XVIII, les peces no clarament organístiques eren tocades amb qualsevol instrument de teclat disponible.

Concedint una casual ullada a les "Obres per a clave", els clavecinistes trobarán a faltar extensió al teclat, modernitat i sofisticació en comparació a les obres del P. Antoni Soler. La major diferència és que Mariner estava arrelat a Barcelona servint a la Catedral i els escolans, mentre que Soler va tenir l'encàrrec d' escriure obres per a teclat amb el geni més elevat possible, per a instrucció i diversió del Infante Gabriel, fill del rei Carlos III., i per tant estaria també obligat a atenir-se a l'estil dels difunts mestres reials Domenico Scarlatti, José de Nebra i Sebastián de Albero. La Casa Reial posseia instruments formidables de gran extensió del teclat. Exemple capital en és l'instrument per el qual Soler va escriure els seus 6 concerts per a dos orgues: Un orgue de cambra de dos teclats oposats amb una extensió de G_1 a g^3 respectivament,[49] tan únic com ho son les millors composicions instrumentals de Soler.

Segons l'instrument, d'entre les obres encara no portades al disc destaquen:

Clavicèmbal: (Tocata XII en fa menor) III.12 f1, (Pastorella VI en Re major) III.32 D7
Pianoforte o clavicordi: (Tocata XI en si menor) III.11 b2+3
Orgue: Tientos II.1, II.2, II.4 i Obra de 5° tò punt alt II.11 (Pastorella VI en Re major) III.32
Orgue, registres de llengüeta: Tocates III.20 A2, III.21 D4 i III.23 F3.

Aquest treball té el seu orígen a la transcripció i coneixença, des de fa més de trenta anys, de les obres de Francesc Mariner conservades a manuscrits (fonts 2 i 5) de la Biblioteca de Catalunya: *Obra de 5° tono punto alto* (II.11) i la Pastorella VI (III.32 D7). Si ja la quantitat de fonts és una sorpresa, ens fa esperar fins i tot més. El tema resta obert, calguent ampliar-ho als altres organistes barcelonins del s. XVIII. Per analitzar comparativament les obres inèdites de Josep Elias podrà ser d'utilitat una retrospectiva que a més de les obres de Cabanilles inclogui les *Toccate* de l'organista de la Basílica de Sant Pere del Vaticà, Girolamo Frescobaldi, editades ja fins al 1635. Aquestes van ser punt de partida per a modernitzar la música de teclat a tota Europa. En tot cas crida l' atenció la discrepància entre l'afany –fins i tot de Francesc Valls- de

[49] KENYON DE PASCUAL, Beryl: "Los conciertos para dos órganos del P. Antonio Soler y el instrumento para el que probablemente fueron escritos". Revista de Musicología VIII, n° 1, p. 41 – 49; SEdeM, Madrid 1985

modernitzar la música amb innovacions italianes[50] i el retraïment d'aplicar-les amb la normal conseqüència. Com a resultat, des de l'edició de les tocates de Frescobaldi, la modernització de la música religiosa va ser molt més drástica a altres parts d'Europa. Tot i la gran vàlua tant del llegat compositiu dels grans polifonistes del segle XVI com també del treball dels insignes musicòlegs que reeditaren les seves obres al segle XX, cal desfer d'una vegada per totes el més antíc del més modern i prestar a l'evolució de la música ibèrica d'entre 1700 i el classicisme una atenció descriptiva que prefereixi considerar l'expresió i reflexió anímiques al raonament formal. La música de Johann Sebastian Bach, a la qual la genialitat consisteix precisament en unir com cap altre aquests dos principis, traspassant fins i tot fronteres nacionals, és senzillament únic i no deuria representar una mesura que privi la recepció de la música del propi país, que a la mateixa època es va desenvolupar a entorns i amb instruments totalment diferents.

Martin Voortman, Wiesbaden, Gener de 2020 darrera actualització: 02.05.2026

https://voortman-musik.hpage.com/Francesc_Mariner_1720-1789
Sota aquest URL es troben transcripcions musicals per descarregar

[50] BONASTRE, Francesc. «Pere Rabassa, "...Lo Descans De Mestre Valls"». *Butlletí De La Reial Acadèmia Catalana De Belles Arts De Sant Jordi*, [en línia], 1990, Vol. 4, p. 83, 84 y 89, https://www.raco.cat/index.php/ButlletiRACBASJ/article/view/219111 [Consulta: març de 2020].

BIBLIOGRAFIA

ÁLVAREZ, José María: *Colección de obras de órgano de organistas españoles del s. XVII*, Unión Musical Ediciones S.L., Madrid, 1970

ARITZETA, Margarida: *Rafael d'Amat i de Cortada, Baró de Maldà, Miscel.lània de viatges i festes majors*, volum I, Editorial Barcino, Barcelona, 1994, p. 294

ANGLÈS, Higini: *Iohannes Cabanilles Opera Omnia*, vol II, Institut d' Estudis Catalans – Biblioteca de Catalunya, Barcelona, 1933, pp. 120 - 122

BONASTRE, Francesc. «Pere Rabassa, "...Lo Descans De Mestre Valls"». *Butlletí De La Reial Acadèmia Catalana De Belles Arts De Sant Jordi*, vol. 4, Barcelona, 1990, pp. 81 - 104

----- "El órgano de Sta. María de Montblanc y sus organistas durante los siglos XVII y XVIII", Anuario Musical 28-29 (1973-74), CSIC, Barcelona, 1976, pp. 243-267

CANELA I GRAU, Montserrat: "Presència musical a la catedral de Tarragona en la segunda meitat del siglo XVIII a través de les seves actes capitulars", Anuario Musical N° 67 (2012), CSIC, Barcelona, pp. 103 – 131

CIVIL, Francisco: *Seis piezas para clave u órgano (s. XVIII)*, UME, Madrid, 1974

CLARÀ I ARISA, Jaume: "Noves aportacions sobre Josep Elias i la col.lecció de pintura al cambril de Moià", Modilianum núm. 62, Moià , 2021

CLIMENT, José: *Vicente Rodríguez Monllor, Libro de tocatas para Címbalo*, Institución Alfonso el Magnánimo, València 1978

CORTADA, Maria Lluisa: *Anselm Viola. Compositor, pedagog, monjo de Montserrat*, Barcelona, Publicacions de l' Abadia de Montserrat, 1998

DELGADO PARRA, Gustavo: *José de Torres (*1670 ca. – 1738), Obras para órgano*, Editorial Alpuerto, Madrid 2009

DOLCET, Josep: "Una sonata inédita del P. Soler: El microfilm 132 del Instituto Español de Musicología" *La música en el Monasterio del Escorial*, Actas del simposium, San Lorenzo de El Escorial, Ediciones Escurialenses 1993, pp.673-701

ESTER- SALA, Maria: *Francesc Mariner, Tocata en do menor* La mà de Guido, Sabadell 1988

JOHNSSON, Bengt: *Katalansk-spansk orgelmusik fra det 18. århundrede* Edition Egtved, 1985

KENYON DE PASCUAL, Beryl: "Los conciertos para dos órganos del P. Antonio Soler y el instrumento para el que probablemente fueron escritos". Revista de Musicología VIII, n° 1, pp. 41 – 49; SEdeM, Madrid 1985

LAMBEA, Mariano y CABRÉ, Bernat: *Francesc Valls: Mapa Armónico Práctico*, Digital CSIC, 2017

LLORENS, José M[a.]: *José Elías, obras completas*, volums I A i B, Diputación Provincial de Barcelona, Biblioteca de Catalunya, Barcelona 1971 y 1975

—: *Tientos partidos de Juan de San Agustín y Vicente Hervás*, Diputación Provincial de Barcelona, Biblioteca de Catalunya, Barcelona, 1976

—: "Repercusión de las obras de José Elías en la formación organística del padre Antonio Soler" en *Revista de Musicología VIII n^1*, pp. 23 – 28; SEdeM Madrid, 1985

MARQUÉS, Josep Maria,"Organistes i mestres de capella de la diòcesi de Girona", Anuario Musical 54, CSIC, Barcelona 1994, pp. 89 - 130

MARTINEZ GIL, Carlos: *La capilla de música de la Catedral de Toledo (1700 – 1764): evolución de un concepto sonoro*, Junta de Comunidades de Castilla La Mancha, Consejería de Cultura, Servicio de publicaciones, Toledo 2003

—: *La oposición a organista principal de la Catedral de Toledo en 1765*, Cabildo Primado de la Catedral de Toledo, 2016

MORALES, Luisa, *Obras para tecla del s. XVIII*, Tecla Aragonesa vol. V, Institución Fernando el Católico, Zaragota, 1997

—:i KENYON DE PASCUAL, Beryl: "Música instrumental del s. XVIII en el fondo musical del Monasterio de San Pedro de las Dueñas (León)/ (2ª parte)" en Nasarre, Revista Aragonesa de musicología, vol. XIII, 1-2, IFC, Zaragoza, 1997

MUNETA MARTÍNEZ DE MORENTÍN, Jesús María: *Música de tecla de la Catedral de Albarracín*, vol. I

NELSON, Bernadette: "<Juego de Pangelinguas> A source of organ music by José Elías at Montserrat", Anuario Musical, número 50 (1995), CSIC, Barcelona, pp. 75 - 85

ORANIAS I ORGA, Ramon: "Josep Elias, l'organista i el compositor", Modilianum núm. 28

PALAO GARCÍA, Luis: "Apunts sobre l' organista Francesc Mariner (1720–1789)" , Revista Musical Catalana, separata de la ESMUC del número de febrer de 2011

PAVIA I SIMÓ, Josep: "Historia del órgano mayor de la Catedral de Barcelona (1538 - 1952)", Anuario Musical 33-35 (1978 - 1980), CSIC, Barcelona, pp. 81 – 130

—: *La música a la Catedral de Barcelona durant el s. XVII*, Fundació Salvador Vives Casajuana, Barcelona, 1986

—: *Tonos de Francesc Valls (ca. 1671 – 1747) vol. II*, Monumentos de la Música Española volúmen LXIV, CSIC, Barcelona, 2001

- *Francesc Valls: Mapa Armónico Práctico*, Textos Universitarios n° 37, CSIC, Barcelona 2002

PEDRERO ENCABO, Águeda, *Josep Elies, 24 obres per a orgue*, Edicions Tritó, Barcelona 2008

—— *Vicent Rodríguez, Obres per a orgue*, Edicions Tritó S. L., Barcelona 2009

PRECIADO, Dionisio: *Doce compositores aragoneses de tecla (s. XVIII)*, Editora Nacional, Madrid, 1983, pp. 260 - 266

ROS, Vicent i VOORTMAN, Martin: *Música de tecla valenciana, vol. V, Ilustración valenciana*, Institució Alfons el Magnànim, Valencia 1998

SHANNON, William R.: Obras de Josep Elias, Codina y Francesc Mariner que se ofrecen en IMSLP [consulta enero de 2020]

SIERRA PÉREZ, José: *P. Antonio Soler (1729-1783), Nueve sonatas inéditas, manuscrito Villahermosa 1*, Dairea Ediciones, 2022

TAGLIAVINI, Luigi Ferdinando: *Domenico Zipoli, Sonate d' intavolatura per organo e Cimbalo*, vol. 1, Heidelberg, W. Müller, Süddeutscher Musikverlag, Heidelberg, 1959

TARTER I FONTS, Ramon i FONT I GALLAGUET, Anna: "Aportacions a la biografia de l'organista moianès Josep Elias (1690-1771)", Modilianum núm. 28, Moià, juliol 2003

——"Josep Elias, Eclesiàstic, músic i col.leccionista d'art". Taüll, núm. 17, Girona, abril 2006

VOORTMAN, Martin: *Francesc Mariner (1720 – 1789) Obres per a clave*, Edicions Tritó, 1997

—— *Organistes de Barcelona del s. XVIII*, Edicions Tritó, Barcelona 2002

YÁÑEZ NAVARRO, Celestino: " Obras de Domenico Scarlatti, Antonio Soler y Manuel Blasco [¿de Nebra?] en un manuscrito misceláneo de tecla de las Catedrales de Zaragoza " Anuario Musical n° 67 (2012), CSIC, Barcelona, pp. 45 - 101

.

APÈNDIX DOCUMENTAL

ARXIU CAPITULAR DE LA CATEDRAL DE BARCELONA

Més de vint anys enrera, els textes van ser començats a transcriure amb finalitat pràctica d'informació. D'aquesta fase son els números 14 i 45. Les transcripcions dels documents 15, 16, 18, 20 i 22 - 44 son extretes del treball de Luis Palao.

Baptismes

1 [13.02.1600] ACB, Baptismes, vol. 7, p. 46

Jo Francesch Guiner pr.e domer de dita seu he Batejat a Pe/ re Joan fill de Pere Mariner pa/ ges de la parroquia de St. Marti/ de Provensana y de Caterina muller sua fore[n] Padrins lo S.^{or}/ Pere Rius negosiant y la S.^{a} Angela Farrera tots Ciuta/ dans a 13 fabrer 1600

Al volum 8 surten com a pares Jaume Mariner parayre (1609)/ negosiant (1611) i Joan Mariner parayre (1612). Al volum 10 ens trobem a Andreu Mariner pagès de Sant Andreu de Palomar (1688), al volum 11 una filla de Francesc Mariner pagès a Sant Genís i de Dorotea (1695); aquí es podria tractar de l'avi de l'organista i pare de les donzelles Isabel i Maria els anys 1704 i 1707, doncs el pare va ser encara fadrí en casar-se amb Maria Comes el 1700. No estem assegurats de què la Maria Comes batejada el 1681 sigui la mare de l'organista, però per l'edat sembla ben possible. Lamentablement, a molt pocs documents relatius a organistes de Barcelona s'hi esmenta l'edat d'una persona. Al volum 12 Phelip Mariner pagès a Barcelona (1701)/ Sant Martí de Provençals (1704).
El setembre de 2019 no es podien consultar els llibres de baptismes 1 al 4 (26.11.1535 – 1583). Manquen els volums que cobreixen del 01.05.1617 al 01.05.1681.

2 [23.11.1681] ACB, Baptismes, vol. 10, p. 27

Als vint y tres de noembra de mil/ sis cens vuitanta hu fonc bateja/ da en la Seu de Barcelona per/ mi Francesch Bori p^{re} Domer// de dita Isglesia, a, Francisca, Maria/ Cecilia, Tereza, filla llegitima/ y natural de Jaume Comas/ aguller y de Tereza muller/ sua foran Padrins don Fran-/ cisco de Soto Major y doñya/ Maria de Balaguer muller/ de don Joseph de Balaguer/ tots abitans en Barna

3 [01.01.1704] ACB, Baptismes, vol. 12, 131

Al primer de Janer de Mil setcens y/ quatra fonc batejada en laSeu de Bar=/ selona per mi Francesch Bori domer/ de dita Isglesia Emanuela Coloma/ Cecilia filla llegitima y natural/ de Francisco Mariner Pages abitant/ a la Parroquia de St Genis de Orta/ del present Bisbat i de Maria Mu/ ller sua foren padrins Manuel/ Comas Pages del matex terme de S.^{t}/ Genis y Isabel Mariner donzella filla/ de Francisco Mariner Pages ciuta/ da de Barselona

4 [01.12.1707] ACB, Baptismes, vol. 13, 56

Al primer del mes de desembre de Mil/ setcens y set fonc batejat en laSeu/ de Barselona per Mi Francesch Bori/ domer de dita Isglesia Pera Pau Andreu/ fill llegitim y natural de Francisco/ Mariner Pages abitans fora dels murs/ de la present ciutat de la Parroquia/ de St Pera de las Puellas y de Ma=/ ria muller sua foren padrins Pe-/ ra Modulell Pages abitant fora/ dels murs de la Parroquia de S^{t} Pe-/ ra de las Puellas y Ma=/ ria Mariner donzella filla de Francesch/ Mariner Pages abitant fora dels/ murs de dita parroquia de S^{t}/ Pera de las Puellas

5 [03.12.1709] ACB, Baptismes, vol. 13, 127

Als tres de Desembre de Mil Set Cens y nou/ en la Seu de Bar^{na} per mi Lo D^{o} Dio/ nís Colofre Domer de dita fonch bate-/ jada Agna Maria, Mariagna filla lle-/ gitima, y natural de Fran^{ch} Mari-/ ne Pages, y de Maria Conjugues. Foren/ padrins Mathias Soler pellicer, y/ Agna Maria Comes muller de Joseph/ Comes Pages. habitans en Bar^{na}

6 [18.08.1712] ACB, Baptismes, vol. 14, 197

Als divuit de Agost de mil setsens y dodsen/ la Seu de Bar.^{na} es estat batejat per mi lo D.^{r}/ Pere Soros p^{e} y domer de la present Iglesia Joseph/ Lluis Fran.^{co} fill llegitim y natural de/ Fran.^{co} Mariner y de Maria conjuges foren/ padrins lo Mr Lluis Fontanills/ y Rosa Soler muller de Matias Sler/ guanter y pelliser tots habitants en Bar.^{na}

7 [09.08.1717] ACB, Baptismes, vol. 15, 261

Dit dia per dit domer [Dr. Pere Soros] *es estada batejada Madrona/ Josepha Maria filla llegitima y natural de Fran-/ sesch Mariner pages y de Maria conjuges foren/ padrins Joseph rodrigues manobre y/ Madrona rodrigues muller del rodrigues tots habitans en Bar^{na}*

8 [14.01.1720] ACB, Baptismes, vol. 16, 194

Als catorse de Janer de Mil Setcents,/ y Vint fonch batejat en la Seu de Bar$^{na.}$ Per Mi Dr Joseph Agustí p^{re}/ y Domer de la p^{nt} Igla á Fran^{ch}/ Fran^{co}., Narsis, fill lleg$^{m.}$ y natl./ de Fran^{ch} Mariner pagés, y Maria/ Mariner, y Comas Conj$^{s.}$ habitants al carrer de Jesus, foren Padrins Pere/ Clavaria espardenyer, y Maranna/ Uguet, Muller de Joan/ Uguet jove Mestre de cases, habitants/ en Bar^{na}.

9 [21.06.1722] ACB, Baptismes, vol. 17, 44v.

[al marge]: *Mariner/ + de llicencia/ del dn Jaume Sala/ Domer//*
Als Vint y hu de Juny de Mil Set Cents Vint y dos/ per mi Lluis Girona, p.^{re} Beneficiat de la Seo de/ Bar^{na+} es estada Batejada en dita Iglesia Fran.^{ca}/ Mariangela y Margarida filla ll. De Fran.^{co}/ Mariner Pages y de Maria Marine y Comas/ Cojugues foren padrins Joan Salat Pages/ y Mariangela Fetjo Muller de Josep Fetjo/ Pages tots habi.s en lo Pla de Bar.^{na}

10 ACB, Baptismes, vol. 17, 45r.

Dit dia mes y any en la pn Iglesia per mi lo Dr. Jaume/ Sala prē domer de la pn Iglesia fonch Batejat Josseph/ Jaume, y Anton fill llegitim y natural del qm./ Francesch Mariner pages y Maria Mariner y Comas coniuges foren Padrins Josseph Mija/ Vila [=Mitjavila] *pages y Maria Salat Muller de Jaume/ Salat pages tots habitants en lo territori de/ Bar*^{na}

11 [23.12.1726] ACB, Baptismes, vol. 18, 119

Als Vintitres de Desembre de Mil Setcents/ Vintisis fonch batejada en la Seu de/ Bar$^{na.}$ *per Mi Dr. Joseph Agustí p*^{re} *y Do-/ mer dela p*^{nt} *Igla á Victoria, Maria-/ Angela Eularia filla leg*^{ma} *y nat.l/ de Fran*$^{co.}$ *Mariner pages, y Maria/ Mariner, y Sacristá Conjugs.* ~~*de la Para. De St./*~~ *habitants en la Par*$^{a.}$ *de St. Martí de Proven-/ sals; foren padrins: Joseph Sacrista, y Mesa-/ daj habitant en dita Par*$^{a.}$ *y Mariangela/ Sacristá muller de Felix Sacrista pages del/ territori de Bar*^{na}

12 [13.03.1768] ACB, Baptismes, vol. 28, 19v.

Dit dia mes y any Jo Fran.^{co} *Mariner Pbre. y/ org.ta de la pnt. Igla de llicencia del Domer sobre/ exposat, he batejat a Carlos Joan Baptista Cayetano, fill llegitim, i natural de Carlos Baguer Me. Daguer* [= mestre daguer]*, y de Eularia Baguer i Dalmau conj.es foren Padrins Pere Dalmau forner de tall y Maria Briera y Enrich, tots habitants en Bar.na*

Per tant, l' organista Carles Baguer va ser fill de la germana menor de l' organista, probablement vídua casada en segones núpcies. Aquest deu ser la prova d' escriptura més llarga que es conservi de Mariner. Mostra una grafia més recte que l' acostumada per els seus contemporanis. Com que aquell dia van haver-hi més batejos de l' habitual, amb les presses pot haver preferit per la seva lletra la claredat a la bellesa.

Actes Capitulars i Notaría

De les actes capitulars hi ha una sèrie escrita en lletra més neta (anys 1501-1770) anomenada "Llibres de la Sivella". Els documents de notaría estàn redactats en català, castellà i llatí.

13 [11.01.1734] ACB, Actes Capitulars, 1734, 9v.

Altre [suplica] *del M*^{e}*. De Capella, en q*^{e}*. lopresenta, d/ Fran*^{co}*. Mariner escolá de Grana, ha acabat/ la véu y demana lo q*^{e}*. V. S. Acostuma do/ nar á semblants Escolans _____/*
R^{t}*. se done al dit Mariner lo acostumat.*

14 [30.01.1740] ACB, Actes Capitulars

Lo Sr. Dr. Salvador de Clariana ha fet pn^t, si era gust de VS. Deixar als obrers de la Parròquia del Pí lo organet de Sta Eulalia, per las oposicions que en aquella parroquia tenen de organista./
Rt. deixar lo organet.

15 [29.02.1742] ACB, Actes Capitulars, 1742 – 1747, 9

(...) han fet present que continuament Joan Saló en sa curta salut, e impossibilitat de cumplir son offici de Organista, lo qual se creu ser més per negligencia culpable que per falta de forsas y salut; y exercint aquest empleo Fran.co Mariner ab tanta satisfacció del Câp[ito]l y probas de sa habilitat y solides en los examens públichs que tingue en la Igla. del Pí; si apareixia convenient al M[estre]d[e] Câp[ella] dirian â Joan Saló que lo Câp.l havia anomenat organista interino â Fran.co Mariner. Igualment han fet pnt. q[ue] lo M.e de Capella era digne de alguna reprehensió per son descuit ab los (...) y sa poca conducta ab los Musichs y menos atenció a las advertencias del Can[ong]e.
Rt. (...) En quant al Organista, resol lo Cap.l admetrer â Fran.co Mariner organista Interino, y que los S.ors Com.s digan â Joan Saló, que si vol tocar lo Orga, haja de donar, y donia al anomenat interino 200 ll. f. cada any, y que si estima mes, que lo interino toquia lo orga, en tal cas lo interino lo deviá tocar, donant 200 ll. francas cada any al Organista Joan Saló, y que respecte al poch cuidado que te lo M.e de sas obligacions, se encarrega al S.r Presid.t que li manifeste sas omissions, se las reprenga y lo advertesca

L'organista va ser nomenat per aclamació del capitol. No es troba nominació ni jurament a les actes notarials que la reflectin.

16 [29.05.1747] ACB, Actes Capitulars, 1747 – 1755, 5

Fran.co Mariner Organista interino per haber mort son principal Joan Saló, suplica la nominació de principal.
Rt: anomenarlo principal amb tots los emoluments y honors de dit ofici de organista, y lo Mag. me ha pres la paraula

17 [29.05.1747] ACB, Notaria, vol. 800, 71

[exterior de la súplica an-nexe] *Mt Ill.^{re} S.^{or}/ Fran.^{co} Mariner/ Sup^{ca} â V. S.*
[texte de la súplica annexe] *Mt Ill.^{re} S.^{or}/ Fran.^{co} Mariner Org^{ta} interi-/ no de Igl^{a} de V. S. ab la Major Veneracioa V. S. Representa/ aver des de que te vs de raho Se-/ nyore Servit a V. S. Y La Igla; y avent passat â Millor Vida/ Joan Saló Organista que era de la dita Igla. de V. S. Per tant, a V. S. Sup^{ca}, se digne afavorir/ lo ab la nominacio de Org^{ta}/ Com lo espera, y rebrá â Sin-/ gular Merce de la generosi-/ tat de V. S.*

[...] *Per/ quant per mort del R.^{nt} Joan Saló/ vaca lo Empleo de Organista de la/ pnt. Iglesia, y tenint present lo desem-/ penyo, que Fran^{co} Mariner ha donat/ servint de Organista Interino/ Perço lo dit M. I. Cap.^{l} donant son bene-/ placit, Nomena a dit Fran.^{co} Mariner/ en organista de la pnt. Cath.^{L} Iglesia,/ ab los salaris, Lucros, otile [segurament "utils"],y prerrogativas,/ y que lo Organista de dita Iglesia ha/ acostumat percibir , y gozar Devent/ cumplir les obligacions contenguts â dit/ ofici, y âest effecte prestar lo acostumat Jurament. / Testes sunt: L.do Dominicus Corta M en Sede Barna Beneatus, et Francus/ Casanovas scriptor*

18 [28.06.1748} ACB, Llibre de la Sivella, volum 20, 110

Mn. Fran.co Mariner clerg.e y Organista dela pnt Igla., ab sup[li].ca, rep.ta los desitgs te de poderse ordenar de sacerdot, y no te altre medi per aquell fi, q.e es la pietat del molt Il. Cap.l, en la perpetuacio de son empleo, y offici referit de Organista que serveix.
Rt. Perpetuarlo y en efecte lo [Mag.] de Cap.l ha entrat y ha pres la paraula, ben entes, en aquella part de reddits, q.e arribia â congrua fig., y â tant, q.e obtinguia altra, ô, algun titol Ecclesiastich, q.e produesca la congrua necessaria.

19 [28.06.1748] ACB, Notaria, vol. 801, 60 v.

En atenció â que Fran.co Mariner Clregue Organista desta Sta. Iglesia desde sa pericia serveix a esta Iglesia, y que desitja promouverse a Sagrats Ordes, per lo que ha suplicat aques.t gracia: Per ço lo dit M.d.C. perpetua al dit Fran.co Mariner Clergue en lo exercici, y offici de Organista de d[it]a Sta. Iglesia; a saber es en aquella part del Salari, reddits, y fueros competents â dit Organista que síe necessaria perque síe Fran.co Mariner gose y tinga la competent congrua, afi de lograr sa Ordinacio o promoció â Ordes Sacros (...).

[suplica adjuntada] *Molt Ill.re Sor*
Fran.co Mariner Clergue Organista/ de la S.ta Igla de V.S. ab sa major/ veneració â V.S. representa, la devo-/ ció que te de poder lograr lo estat/ Sacerdotal, trobantse de altra part/ ja en la edat de 28 anÿs, y ab la/ Mare Vella, y atxacosa, avent lo Su-/ pli.t estat Sempre en Serveÿ/ de V.S. des dels primers anÿs de sa/ edat, a que se ha aplicat ab lo major Cuÿdado li es estat possible ÿ/ com no tinga medis alguns ni Camí/ per poder arribar a dit Sagrat/ estat sino que fos per medi/ de la perpetuació en lo dit ofici de/ Orgta. Per ço humilm.t supca à/ V.S. Sia de son agrado perpetui-/ sarlo en dit ofici â fí de poderse/ promourer als SS. Ordes que ho/ rebrá a Singular favor, y Mer-/ ce de la gran pietat, y generosi-/ tat de VS.// Die 28 de Junÿ de 1748/
Resolt perpetuarlo/ en lo modo, y forma, q.e esta Conseptuat en la macort ÿ en lo Actes. Ita est/. Vallbona Sec[rubricat]

20 [16.01.1758] ACB, Actes Capitulars, de 1754 a 1758, 439

Lo R[everen]t Fran.co Mariner P.bre y Organista de la Iglesia de VS. ab sup.ca fa pnt., que lo M.d.Cap.l de la Cath.l de Gerona lo ha anomenat examinador per la provisió de la Plaza de Organista vacant en aquella S.ta Iglesia, y per admetrer est honor suplica a VS. lo permis, y la llic[enci]a per ausentarse de esta Ciutat lo temps sia precis, ab la seguretat que per lo servey de la Iglesia de VS. deixarâ Subjecte capás per lo temps durarâ la ausencia.
Rt. Concedirli lo permis y llicencía que demana.

21 [31.08.1759] ACB, Actes Capitulars, de 1758 a 1762, 155r.

[al marge: *Pres.a a M. Ma-/ riner*]
Fran.co Mariner Prev.re organista delapresent Iglesia demana/ presencia Infirmitatis Causa, i presenta Fe de Metge.
Res. Que se le concedesca.

22 [11.01.1765] ACB, Llibre de la Sivella, volum 24, 233v.

Mn. Fran.co Mariner Pbre y Organista de la pnt. Ygla. ab sup.ca exposa q.e per part de la S.ta Yglesia de Toledo se li te ofert mil ducats de Salari si passa allá a ser segon Organista: Y

atenent empero a las particulars honras que deu a VS. no pot per si determinarse, y per a q.e jamaÿ se li pogues imputar la nota de desagrait suplica â VS. se digne ajudarli en prendrer la determinacio per la proposta que se li ha fet de aquella Yglesia.
Rt. Que se li estima la atenció, pero que la decisió es propria de ell per ser son interes, y q.e lo S.or Vic. G.l li diga en nom del Cap.l

23 [17.03.1768] ACB, Llibre de la Sivella, volum 25, 157

Mn. Fran.co Mariner, Organista de la pnt. Yglesia ab sup.ca fa pnt. lo que gozaban antiguament sos Antecesors, y q.e ara actualment per dit Empleo sols percebeix 280 ll., 18 ss., y q.e lo q.e ha perdut resulta de q.e los Mestres lo han exclos de las funcions de la Capella, en las quals tenia 2 ss. per ll, y aixis demana, q.e VS. se servesca providenciar.
Rt. Comesa al S.or Protector de la Capella.

24 [04.09.1772] ACB, Actes Capitulars, de 1771 a 1778, 138

M.n Fran.co Mariner Pre. y Organista de la pren.t Igla. ab sup.a exposa q.e se li ha fet comis.o p.r passar â visitar lo orgue de la Igla. de Montserrat, p.r lo que demane a VS. la llis.a y dexara subjecte de dessempenyo en son ofici.
Rt. Concedida com demana

25 [09.08.1773] ACB, Actes Capitulars, de 1771 a 1778, 138

Lo Sr. Becar diu q.e lo Organiste li ha dit que lo orgue se va perdent p.r lo gran pols, y q.e las mollas son fluyxas y gastadas y per so las teclas no poden tocar be, y q.e si no se remedia en breu se llansara â perdrer, y havent encarregat al M.e de orgue M.n Mariné que o fes mirá, ô ha mirat junt ab lo organista de St Franc.h, y lo M.e q.e afirma y ha dit est y declarat en paper q.e se necessita fer moltas mollas de llauto, q.e costara est treball 150 ll, pero q.e ô fara p.r 100 ll, y ultimant q.e o fará p.r 55 ll sens llevarli res del salari que son 20 ll. Tambe ha declarat lo M.e q.e afina y M.n Mariné q.e son molts y molts los registres q.e faltan, y que no se pot tocar casi res, y q.e tota esta obra junta sen anira de cost â unas 370 ll poch mes ô menos y VS. resolgui.
Rt. Se dexe â las mans dels SS. obrers q.e nos toqui res del Vell y que se fassié bo tot lo q.e falte

26 [02.05.1774] ACB, Actes Capitulars, de 1771 a 1778, 187v

Los SS. Becar y Sans han fet pren.t q.e (...) lo Bienni passat se feu la nova comp.o del orgue, y q.e no quedà com devia, y VS. ó aurà reparat y hav.nt los dits SS. cridat al organiste de la Mercè, y al del Palau, enterveninti lo Sr. Dn. Albert Ybarra, y ocorrent entre M.n Mariné organiste de VS., y lo organe, molta opo[sici]o y desunió, y lances prou pesats, y sent a carreg del organé, en virtut de la contrata lo dexarlo be, ha assistit a est encàrreg y seguritat totas les tardas p.r espais de notables dias lo M.e de orgue del Palau qui diu esta lo orgue de VS. à sa satisfació, com q.e o confirma q.e la certifica[ci]o f. d'ell se incerta, y oproposan dits SS. p.t si VS. vol ferli alg.a gratifica[ci]o q.e los apar podria ser una molienda de xocolate.
Rt. Q.e se doni la gratifica.o com diuen dits SS. dexanto à sa prud[ènci]a

27 [05.1774] ACB, Actes Capitulars, de 1771 a 1778, 189v

M.n Fran.co Mariner Pre. y Organista de VS. ab sup.a diu q.e en 1759 estant malal no assistí a les funcions de St. Pau de la Congreg[aci]o Benedict[in]a ab lo organet, y se dificulta ja a las

horas si p.r haveri Orgue en St. [Pau] y devia anar, y no haventi anat y menos percebit lo ral per lliurà, y se hayga continuat ayxis, sentli de perjudici, demane q.e VS. se servesca deliberar.
Rt. Comesa al Protector de la Capella

28 [21.08.1775] ACB, Actes Capitulars, de 1771 a 1778, 281

M.n Fran.co Mariner orga.te ab sup.a demane llis.a per ausentarse 12 ô 13 dias que ja dexa substitut.
Rt. Concedida.

29 [04.07.1777] ACB, Actes Capitulars, de 1771 a 1778, 430v

Juan Cirera Regidor de la Vila de Granollers ab sup.ca demana a VS. lo permis pera que M.n Fran.co Mariner Organista de la Igla. de NS. passie a aquella vila a fi de examinar als concurrents a las Oposicions de la plassa de Organiste de aquella vila.
Rt. Que lo Protector de la Capella se servesca donar lo permis a Mn. Mariner per a que passie a Granollers per lo fi expressat dexant substitut [per] tocar lo Orgue en ntra. Igla.

30 [06.12.1779] ACB, Actes Capitulars, de 1778 a 1785, 138v

Mn. Fran.co Mariner Organista de la pnt. Igla. exposa ab sup.ca sos serveis, sa quebrantada salud, y dem[an]a la Jubilació, proposant per lo desempeño de la Igla. a Benet Juncá, dexeble seu m[ol]t habil, al qual cedirá 75 ll, y les manuals q.l faran junt cent ll, y â favor de est la nomin[aci]o.
Rt. Comesa al Protector de la capella.

31 [17.09.1780] ACB, Actes Capitulars, de 1778 a 1785, 228

Mn. Fran.co Mariner pbre. y Organista de esta Sta. Igla., ab sup.a demana la gracia del lluisme per la venda de una casa propia del supplicant, en lo carrer de la Ramelleras, ques te per VS.
Rt. Gracia more solito.

32 [12.08.1785] ACB, Actes Capitulars, de 1778 a 1785, 661v

Fran.co Mariner Pbre. Organista de la Sta. Igla. De VS. ab sup.a fa pnt. Que ha 43 anys te lo honor de servirlo; atesa sa abansada edad y fatich que passa al pugar al Orga y que absolutament ja no pot demana a V.S. se digne concedirli el no pugari; Y respecte que son nebot Carlos Baguer temps ha quel descansa, per tenir abilitat y aplicasio demana lo admetia en suplir sas ausencias y enfermedats del sup[lica]nt que igualment tambe son nebot Baguer se offereix assistir â las funcions de Cor y demana la futura per mes consol del sup.nt.
Rt. Comés al Prot. de la capella.

33 [17.08.1785] ACB, Actes Capitulars, de 1778 a 1785, 665

Lo S.or D.n J.ph Ponsich ha fet relació del M[emoria]l co[més] â 12 Agost de 85 del Organista de VS. Mn. Fran.co Mariner y que demana la futura y ausencias y enfermedats per son nebot.
Rt. Concedirli, que durant sos atchaques que manifesta, puga fer substituir son empleo de Organista per lo subjecte li apareguia mentres sia havil en dit empleo y donia lo corresponent desempeño.

34 [09.01.1786] ACB, Actes Capitulars, de 1785 - 1789, 4v

Mn. Fran.co Mariner Pbre y Organista de la pnt. Igla ab sup.ca demana que en atencio que per sos mals no pot pugar â tocar lo Orga demana consedesquia VS. â son nevot Carlos Bruguera (sic) las ausensias y enfermedats consedinli el poder entrar en lo Chor ab havits y asistir a las demas funcions.
Rt. Comesa al Prot. De la capella.

35 [13.01.1786] ACB, Actes Capitulars, de 1785 a 1789, 6

Lo S.or Ponsich ha fet pnt. un M.l comes â Janer de 86 de Mn. Fran.co Mariner organista que demana per son nevot Carlos Beguer (sic) sas ausencias y enfermedats y tambe lo us de havits de Chor.
Rt. Que se concedeix â Carlos Beguer las ausensias y enfermedats de son oncle, y que entre al Chor quant siga presis ab havits telars, y que puga asistir als enterros ab esquena blanch.

36 [26.01.1787] ACB, Actes Capitulars, de 1785 a 1789, 116v

Mn. Fran.co Mariner ab sup.a exposa q.e atenent al favor q.e experimenta de VS. en poderse valer de son nebot q.e ha de mantenir, que lo suplicant se troba tan impedit y que molts dias no pot celebrar la missa sup.ca a V.S. alguna gratificacio.
Rt. Comesa als S[agrista]ns Majors.

37 [18.01.1788] ACB, Actes Capitulars, de 1785 a 1789, 206

Mn. Fran.co Mariner Pbre Organista de la Ygl.a de VS. ab sup.ca exposa las circunstan[cia]s de sa escasa salut y recorre al amparo de V.S. p.r la limosna de 75 ll q.e en Febrer del any ultim se digna concedirli.
Rt. Se li fasía la limosna com lo any passat.

38 [09.05.1788] ACB, Actes Capitulars, 1785 a 1789, 222

Mn. Fran.co Mariner ab sup.a exposa son deplorable estat pera mantenirse attés que la major part del any no pot celebrar missa, y la dotació, y entradas no excedixen a 238 ll. 6 ss. y ab la caritat que VS. li feu lo any passat (sent axis, que ab sa familia no excedeix de quatre) viu ab molt empeño y se li aumenta la pena, el no poder assistir a las Matinals, per lo que sup.ca a la coneguda pietat de VS. se digne annualm[en]t asignarli lo aument pera que VS. sia mes ben servit, y lo sup.nt consolat en la dita manutenció y necesitat.
Rt. Que la sup.ca de Mn Fran.co Mariner no té lloch.

39 [06.06.1788] ACB, Actes Capitulars, de 1785 a 1789, 231v

Mn. Francisco Mariner ab suplica, que en 8 del immediat presentá suplica a VS. demanant per son desempeño la charitat de 100 ll (sic.) refereix lo mateix: exposant, que per ordre del metge deixe de celebrar Missa; y que al mateix temps, deu mantenir als quel assisteixen, tant per la servitut, com en la més precissa, que es la de la Iglesia; y per aixó necesita més per la manutenció, respecte lo aument dels aliments.
Rt. Que se li donian 75 ll.

40 [09.01.1789] ACB, Actes Capitulars, de 1785 -1789, 302 v.

Mn. Fran.co Mariner Pbre y Organista de VS. ab suplica renova los motius, que en lo any passat feu present de sos achaques, y lo poch que li redunda el Orga; y que VS. se dignará annualment donarli de gracia 75 ll. per lo que suplica en lo present any las hi concedesca, respecte que son offici no val mes, que 238 ll 6 ss.
Rt. Que se li donen de la pía almoyna les 75 ll. que demana.

41 [04.05.1789] ACB, Actes Capitulars, de 1785 -1789, 332v

Francisco Marine (sic) Pbre, y Organista de VS. ab sup.ca exposa a VS. un estat per menor de totas las entradas, que son 318 ll 6 ss, y de tots los gastos que té que pujan 377 ll 11 dd. 3 ss. queda alcansat cada any en 59 ll 5 ss 4 dd. y aixins suplica a VS. que atesas sas circunstancias se dignie usar de la sua conmiseració per assistirlo ab lo necessari los pochs dies que li faltan de vida.
Rt. Comés als Srs. Adiministradors.

42 [29.05.1789] ACB, Actes Capitulars, de 1785 -1789, 342v

Lo S.or ha informat acerca lo M.l de Mn. Francisco Mariner Organista, y el de son Nebot comesos lo dia 4 de Maig del present any, y que en quant al primer presenta un estat de totas las entradas, y que estos pujan algunas 59 ll mes,que aquellas, y axins demana a VS. quel socorri, ab algun subsidi y á dit lo S.r Sans, que havent examinat tot lo estat, que ha presentat, sols hi troba, que se ha olvidat de algunas partidas de lucro, que pujan algunas 30 ll y sent manifesta á tots VS. la miseria, y necesitat en que está, podria añadirseli, que á mes de la gratificacio, que se li dona tots los anys per Nadal de 75 si lin donessen 30 ll. mes p.r S. Joan que ditas 30, y las altres 30 que no se fa carrech en el estat, pujarian la quantitat, en que queda alcansat cada any. En quant al segon de son Nebot Carlos Veguer (sic) que VS. ja li concedi la futura del Orga lo expressat dia 4 de Maig, no hi ha res que informar a VS. pues quel present no demana ningun subsidi, y apar podria omitirse tot informe haventli concedit VS. lo que demanava.

Rt. Que apar molt be tot lo que ha fet pnt lo S.r Sans y moltas gracias a dit S.r; y que á Mn. Mariner se li donian de gratificació a mes de les 75 ll. que tots los anys se li donan per S. Joan (sic.), se li donian 30 ll. mes per Nadal (sic.), ates tot lo que se ha fet relació; y que se omitesca lo informe del M.l de Carlos Veguer (sic.), pues que ja se li concedí la futura del Orga, que demanava.

43 [10.12.1789] ACB, Actes Capitulars de 1785 a 1789, 400

P.s Roig Ant.on en el que ha fet present que havia mort lo R.nt Mn. Fran.co Mariner organista de VS. y se deixa enterrar en la Igla. de VS. y la Germandad dels Oficials de VS. a la que pagaba lo difunt han demanat lo permis per anar à ferli la absolta aquesta tarde.

Rt. Que la sepultura se fasia com se acostuma sens innovar hora; y se concedeix lo permís, que demana la Germandat dels Oficials de VS. per anar a ferli la absolta aquesta tarde.

44 [10.12.1789] ACB, Llibre d' Òbits dels beneficiats de St. Sever, 1659-1795

Die 10. Decembris Anni 1789. Obiit Rdûs Fran.cus Marinér, Presbyter, Pulsator Organi hujus Cathedralis (...), aggregatus Confraterniti Sancti Severi.

45 [11.12.1789] ACB, Òbits, volum corresponent a la data

A 11 sepultura Beneficial del cos del Rt. Fran^co^ Mariner Pbre. i organista de la p^nt Igla. agregat al Collegi de St. Sever ---------- Beneficial

Els beneficiats solien ser sepultats al claustre de la catedral, sense que avui dia poguem sapiguer la localització exacte.

46 [14.12.1789] ACB, Notaria, vol. 813, 36-37

Al marge: *Elecció de/ Carlos Ba-/ guer en/ Organista/ de la p^nt Sta./ Igla. [...]*
Per quant per Mort/ del Rnt. Fran.co Mariner estie/ vacant lo Empleo de Organista/ de la p^nt Sta Igla., y tenint p^nt/ lo desempeño que Carlos Baguer Clergue ha donat servint de/ organista interino, per qual/ motiu en lo dit quatre de Maig/ 1789 lo Mt Illtre Cap.l Tinguè/ a be concedirli la futura: Per/ tant lo dit Mt Illtre Cap.l, durant/ son beneplacit De su espontanea/ Voluntat elegir, y Anomena/ a dit Carlos Baguer clergue/ de Organista de la referida/ Sta Iglesia, ab los Salaris, Lucros/ utils y prerrogativas que lo Or-/ ganista de esta Sta Igla ha/ acostumat percibir y gozar;/ debent complir las obligacions/ continguts â dit Offici, y â est/ efecte presta lo acostumat/ Jurament.
Actum est/ Supra/ Testes sunt Josephus Tarragó/ et Martinus Thomàs Huguét/ Scriptores Barn^a habitatores

Súplica an-nexe: Molt Il.re Sr./ â VS. Sup.ca/ Carlos Baguer (exterior de la súplica)
Molt Ill.re S.or/ Carlos Baguer Organista ab la deguda/ Veneracio exposa â VS. Que havent mort son/ oncle Fran.co Mariner organista que era de/ esta Iglesia cathedral trobantselo suplicant/ des del dia 4 de Maig 1789 concedida la/ futura com, ÿ també se servi VS. Fer comisió/ als S.ors Administradors per tot lo demes/ que suplicaba ab lo Memorial que inclou/ Per lo que suplica â VS. Seguia de son/ agrado de ferli lo corresponent nombramen.t/ de organista de esta Iglesia cathedral; com, / ÿ també essent modica combeniencia del/ antecessor Difunt siguia aquella aumenta-/ da â lo ben vistâ VS. Que aixi lo espera/ dela Liberalitat, ÿ caritativa ma de VS.r / Bar^na y Desembre 14 de1789/ Carlos Baguer
[Al marge]: Dia 14 de Des.bre/ de 1789/ Rt comesa al S.r Pro- / tector de la Capella/ Ita est/ Ynglesa Sec.ri/ Dia 12 de Abril/ de 1790 R.t q.e se li fassia lo nombram.t de Organista du- / nat lo Beneplacit del M. I. Capitol, y en quant al aument no té lloch/ Ita est/ Ynglesa Sec.ri